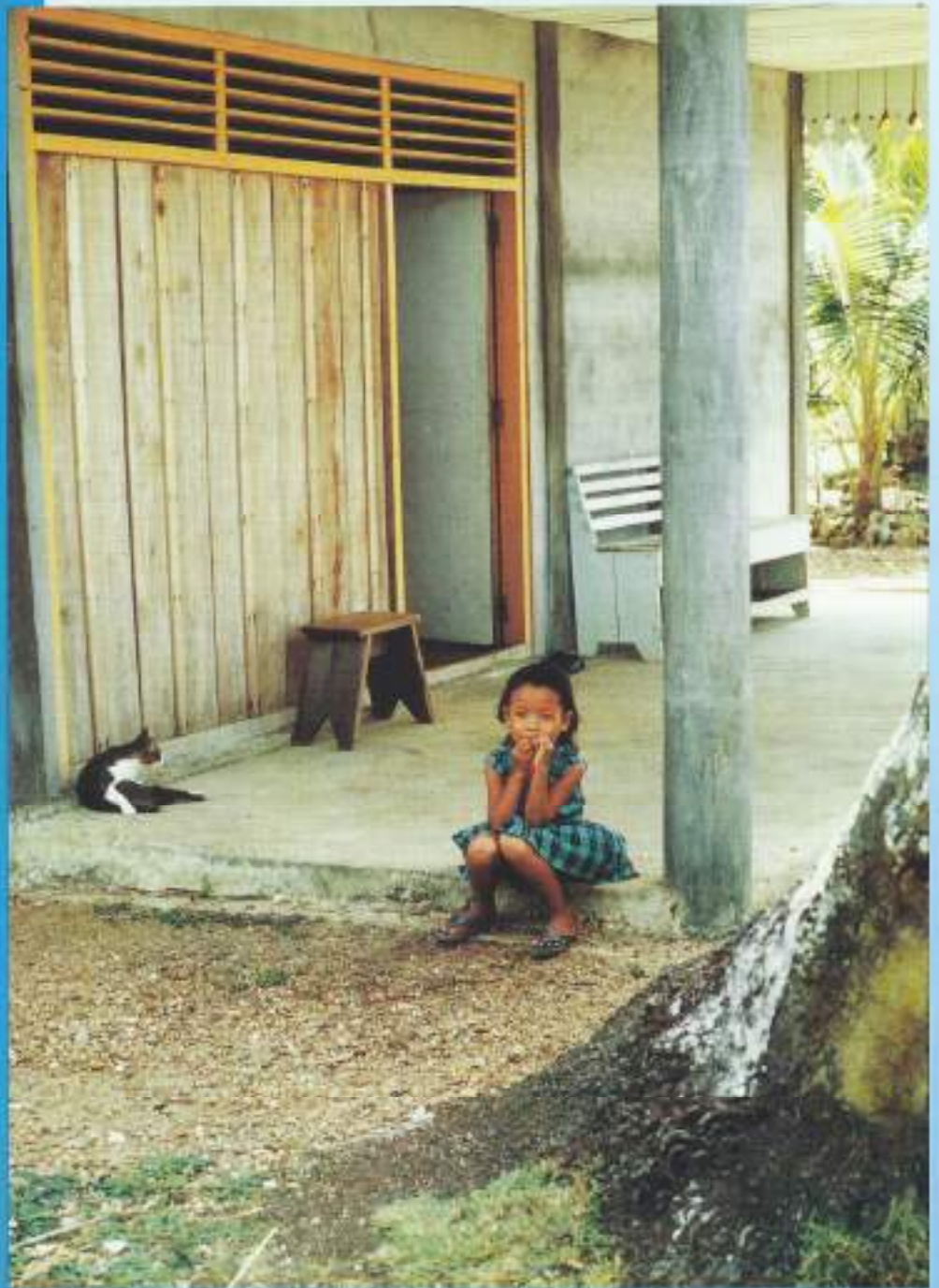




SOBAT

11e jaargang nr. 5 - oktober 1996

nummer 49



VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.



toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
Met meer leden meer kracht !*

fonds
sociale
zorg

sociale
VOMI

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterruit van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50
V.O.M.I. stickers	f 1,00
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00
	postvrij
V.O.M.I. luxe aanstekers	f 7,50
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50
	postvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50
	postvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto

U kunt de artikelen ook bestellen bij de
Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

Leen van Eijk, Oost Kanaalweg 12A, 2461 EP
Ter Aar, Tel. 0172 - 602705, Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15,
2461 VJ Ter Aar, Tel. 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening
gebracht voor verzending en porto.

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten, bewaar ze en stuur ze naar
Mevrouw Jac. M. Holewijn, Alberdinck Thijmalaan 19, 2081 ES Bloemendaal, Tel. 023 - 5391920.

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

Alle aangesloten Verenigingen worden verzocht ook aan de inzameling mee te werken.

V.B.

INDIVIDUELE DOCH VERZORGDE REIZEN naar INDONESIË

VOLGENS UW EIGEN REISWENSEN (PRIVACYTOURS ®)

Tallose mogelijkheden

WIJ KUNNEN OOK REIZEN SAMENSTELLEN VOOR INDIË-VETERANENGROEPERINGEN (BASE TOURS)

Geïnteresseerd?

Geef telefonisch of schriftelijk uw wensen door voor een blijvend reisvoorstel plus kostenindicatie.

Uiteraard bent u ook van harte welkom op ons kantoor.



AURORA TRAVEL SERVICE B.V.

(ANVR/SGR nr. 1502/ATA)

Clausiëndreeuw 28-29, 1068 HN Amsterdam, Tel. 0206100377-6190096

(zaterdag telefonisch niet bereikbaar).

Kantooruren: maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur. Zaterdag 09.00 - 12.00 uur.



VETERANENPAS

Bij boeking van een AURORA-reis naar Indonesië zal aan de houder van een veteranenpas een bedrag aan "zakgeld" worden overhandigd. Bij alleen een vliegbiljet naar Indonesië is dit Rp. 50.000,- en bij een complete tour Rp. 150.000,-. Dit laatste zal echter pas in Indonesië worden overhandigd in verband met de betreffende in- en uitvoerbepalingen.

Bent u geïnteresseerd in deze reizen, geef ons dan telefonisch of schriftelijk uw wensen door.

Wij maken dan vrijblijvend een reisvoorstel met de daarbij behorende reissom.

Inlichtingen omtrent prijzen, dienstregelingen, afvaartermen, enz. worden versierd volgens de laatste in ons bezit zijnde gegevens, echter onder alle voorbehoud.
Registratie K.v.K. Amsterdam 147450

SOBAT

Officieel orgaan van de

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

- voorzitter:** M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie h.d.
- leden:** R. Boekholt, brigadegeneraal der fuseliers h.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigadegeneraal h.d.
S.A. Lapré, Ridder MWO, majoor h.d.
H.A.M. Brouwers, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur Generaal der Krijgsmacht
P.H. de Vries, kolonel der cavalerie, Chef Staf te Dinslaken "7 december"

Algemeen Bestuur

- voorzitter:** J. Dijkema
- 2e voorzitter:** drs. T. Leentz
- secretaris:** G. Detsman, Brongroes 68, 3068 PB Rotterdam, tel. 010-4206138
- penningmeester:** drs. T. Leentz, Zuylenburg 7, 3904 JT Veendam, tel. 0318-530158 postbanknummer 42.39.396 banknummer 45.85.31.300 i.n.v. Vereniging Oud Militairen Indiëgangers Rotterdam
- alg. adjunct:** C.L.W. van Hazken
- leden:** N. den Hollander
Victor C. Bridié

Ledenadministratie

N. den Hollander
Schimmestraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412 625109

Sociale Commissie

- voorzitter:** Victor C. Bridié,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 070-3280532

Redactiecommissie

- instructeur:** L.C. Zéguera, Zoutstraat 118,
5463 AE Keukrade, tel. 045-5454013
- leden:** R. Grit, Balloo 80, 9458 TD Balloo,
tel. 0592-241361
J. Zwart, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwart,
Lijstje 45,
1034 KN Amsterdam.

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort zie secretariaatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederlndt betrefsend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgave van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de gepubliceerde artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zienswijze van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Deuk: Houten Van Hooften 8
Kosteloos Drukwerk De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinee hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als dienst gevolg van militaire dienstverrichtingen aan het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinee en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwzenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinee in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Bridié
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 07 073 28 05 32

Vice voorzitter

Jaap Vrolijk
Generaal Spooklaan 709
2285 TJ Rijswijk ZH
tel. 07 073 94 30 48

Secretaris-Nobilitat

Benk Barmentio
Sint Jansplein 4
2061 GB Ridderlaak
tel. 01 8743 36 34

SOCIALE DISTRICTSCOÖRDINATOREN

Noord Nederland

Ben C.H. Hoblich
Boerkerweg 10
9365 TJ Nieuwert
tel. 05 947 54 95 03

Oost Nederland

Juring Bakker
van Hooveelstraat 30
7470 AD Geor.
tel. 05 4727 11 55

Canada & USA

Gerard Ledderhof
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 005027-3216

Zuid Nederland

vacant

West Nederland

Carol Ph. van Buuren
Prinses Beatrixlaan 332
2273 XJ Voorburg
tel. 07 073 86 07 77

Algemeen Coördinator

Gerard H.L. Offenberg
Tolbegeerstraat 143
4708 GC Roosendaal
tel. 01 6552 63 43

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen

vacant

Overijssel

Jan Timmer
Valeriusstraat 87
7804 CP Almelo
tel. 05 48701 94 38

Drenthe

Jannie van Aa-Dijkstra
Kroottenplein 60
9701 EW Eelde
tel. 05 073 09 27 02

Friesland

Hans N. Ilion
Gerben Yprunstraat 13
8723 CP Kruidum
tel. 05 1452 21 07

Rivierland

Geert W. Soetekouw
Geeststraat 25
6617 CH Bergharen
tel. 04 8753 19 86

Veluwe

Peter H.J. Holstboogen
Berkenoord 107
8172 AR Veenendaal
tel. 05 7857 59 35

Flevoland

Fons H.A.M. Franzen
Overgriend 13
1335 AE Almere
tel. 03 675 31 89 72

Zuid-Holland Zuid

Jaap H. van Besougl
Grossewaard 54
3342 DD H.J. Ambocht
tel. 079 602 18 24

Zeeiland

Tom Kooger
M. Coehoorngracht 44
4383 BT Vlieland
tel. 01 1846 90 08

Utrecht's Gooi

Wim I. Scholten
Comeniuslaan 99
3706 KD Zeist
tel. 03 076 86 68 38

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 04 1282 35 15

Limburg

Harry J.A. Dols
Heelensweg 49
6138 CL Sittard
tel. 04 674 52 13 16

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Loon van Eijk
Oost Kanaalweg 12A
2461 EP Ter Aar
tel. 01 7270 27 05

Assistent beheerder

Tjibbe J. Geesteren
A. van Heuzendaelstr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel. 01 7270 24 52

Propagandiste

Jac. M. Holstboogen
Alberdack Thijmloot 19
3881 ES Bloemendaal
tel. 02 375 39 20

sociale
VOMI

omgekeerd bij



afzichtig
verduwen
platform

Zuid-Holland Noord

Bob Verhoof
Beatrixlaan 10
2751 XC Moeckapelle
tel. 07 975 09 16 07

Noord-Holland

Hans J. Harmsen
Egelantierlaan 26
2015 XJ Haarlem
tel. 02 375 24 00 10

Noord-Brabant West

vacant



Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 49 - 11e jaargang nr. 5
oktober 1996

BIJ DE VOORPLAAT

De foto op de omslag van dit nummer is een doodgewone, alledaagse foto, zoals wij die allemaal wel eens maken omdat wij dat, op dat moment, een aardig object vinden en er dus een leuk kiekje van maken, maar zonder dat er verder een verhaal aan vast zit.

De foto is gemaakt op een van de eilandjes van de Riau-archipel en straalt in al zijn simpelheid toch een sfeer van rust, tevredenheid en welbehagen uit. Een poes, lui tegen de wand van het huisje liggend en een jong Indonesisch meisje, ietwat dromerig voor zich uitstarend, diep in gedachten verzonken. Waar zouden haar gedachten zijn? Wat gaat er in dat hoofdje om? We weten het niet en zullen het ook nooit te weten komen. Het is toch best een aardig kiekje en dat was dan ook de bedoeling. Niet meer dan dat. Overigens, wanneer U

van plan bent om in de nabije of iets verdere toekomst naar Indonesië te gaan, is een bezoekje aan die eilandjes aan te bevelen en beslist de moeite waard. Weg van dat jachtige en drukke gedoe, dat ook, helaas, op vele plaatsen in Indonesië, zeker in de grote steden, reeds lang geleden zijn intrade heeft gedaan. Daar op die eilandjes vindt men nog rust en stilte. Wanneer we hierboven spraken over een foto zonder verhaal, dan is dat eigenlijk bedoeld als een inleiding, en wel voor het volgende: De "Sobat" is het verenigingsorgaan van de VOMI, dat moge bekend zijn. De bij de VOMI aangesloten verenigingen en ook de individuele leden van die verenigingen, kunnen copy (tekst en ook foto's) inzenden. Ook dat is bekend.

Dit geldt dan alleen maar voor het zogeheten binnenwerk van de "Sobat",

denkt men dan misschien. Maar waarom zou dat ook niet kunnen gelden voor de omslagfoto? Beste sobats, ons verenigingsorgaan is niet alleen van en voor de leden, maar wordt ook voor een groot deel samengesteld uit door de leden ingezonden artikelen e.d. en er is nooit sprake van geweest dat de omslagfoto (met bijbehorend verhaal) alleen maar voorbehouden zou zijn aan de redactie.

Bent U in het bezit van een (kleur)foto, waarvan U denkt dat deze als omslagfoto het goed zou doen, stuur deze dan op naar de redactie, maar dan wel met een verhaal erbij (ter plaatsing op pagina 1 en evt. doorlopend op pagina 2). Voor de foto geldt dan wel dat deze kwalitatief goed en een zogeheten staande foto moet zijn.

De redactie.



Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **28 oktober a.s.** aan: Zie onder rubriek: VAN DE REDACTIE. S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

"TERUG NAAR AF"

Het moge zo langzamerhand voor de lezers wel duidelijk zijn dat het bestuur van VOMI Nederland geen eigen doeleinden nastreeft, maar gedachtig aan de statuten der vereniging zich inzet voor de belangen van de leden c.q. de veteranen in het algemeen.

De belangen dan wel de vragen en problemen die de leden hebben moeten daarom altijd in eerste aanleg aan het bestuur worden kenbaar gemaakt, zodat het bestuur daarop actie kan ondernemen.

Een van de problemen die bij het bestuur ter tafel werden gebracht was de frustratie bij veel veteranen, en dan met name bij de OVW-ers, over het gerucht dat SS-ers met opzet naar Indië zouden zijn gestuurd.

Vooraf voor de verzetsmensen onder de veteranen was dit een onverteerbare kwestie.

Vanuit die achtergrond hebben wij advies gevraagd aan de Inspecteur-Generaal der Veteranen.

De briefwisseling die daaruit is voortgekomen hebt U kunnen lezen in "Sobat" nr. 47 (juni-nummer) blz. 2-4. Wij hadden gedacht dat door de ontkenning in het antwoord van de Inspecteur-Generaal vervat, dit probleem voor eens en voor altijd de wereld uit zou zijn geholpen.

Na de publicatie van deze briefwisseling in de "Sobat" werd door één van onze leden onze aandacht gevestigd op een boek getiteld "Brandwacht in de coulissen", geschreven door het voormalig lid van de Inlichtingendienst P. Brijnen van Houten en waarin een aantekening voorkomt over SS-ers die in Indië zouden hebben gediend.

Dit gegeven was voor ons "uiteraard" een aanleiding ons wederom tot de Inspecteur-Generaal der Veteranen te wenden. Onze brief hieromtrent aan hem gericht bevatte de volgende passage:

De SS-ers in Indië.

Uw antwoord inzake de deelname van SS-ers aan onze strijd in

Indië van 15 april j.l. was voor mij aanleiding om dit antwoord bekend te maken in het blad "Sobat" en de veteranen er op te wijzen dat bij een opnieuw hantieren van de "mythe" zij zich tot de Legervolichtingsdienst moesten wenden met het verzoek om stellingname.

Door een collega OVW-er werd ik echter opmerkzaam gemaakt op het feit dat in het boek van een voormalig lid van de Inlichtingendienst, P. Brijnen van Houten, getiteld "Brandwacht in de coulissen" op blz. 117 een aantekening voorkomt over de SS-ers in Indië.

Ik citeer:

"Gevolgen bleven niet uit. Zo kon daardoor de legerleiding ongezuiverde SS-ers door onze dienstplichtigen in Indië mengen met alle gevolgen van dien.

De publiciteit rond wijlen kapitein Raymond Westerling dekte het optreden van deze racistisch geschoolde edel-germanen, die reeds intern door Nederlandse bisschoppen waren aanbevolen, keurig.

Het waren er 573, en of men dat veel of weinig op een totaal van 120.000 man in Indonesië vindt, hangt af van de invalshoek waaronder men dit verschijnsel wenst waar te nemen. Er wordt wel veel door verklaard."

Het moge duidelijk zijn dat voor mij als OVW-er, vanuit mijn invalshoek, dit er 573 teveel waren en mocht het juist zijn wat door Brijnen van Houten wordt gesteld dan kan ik U verzekeren dat ik mij, en zeer velen met mij, zoveel jaren nadien, opnieuw gevoel "uitermate belazerd" te zijn. Zowel door het feit zelf als door de ontkenning zoals die in Uw voornoemd antwoord aan mij werd doorgegeven.

Ik heb gemeend U van mijn onlustgevoelens omtrent deze feiten in kennis te moeten stellen in de hoop dat U de gelegenheid zou willen nemen die negatieve ge-

voelens weg te nemen door een en ander nader te doen onderzoeken en dan de uitkomst daarvan mij te berichten.

Mogelijk zijn de gevoelens van onbehagen naar de mening van de Inspecteur-Generaal in te scherpe beoordelingen weergegeven, want zijn antwoord inzake deze kwestie luidde als volgt:

"Over de uitzending van SS-ers naar Indië heb ik eerder met U gecorrespondeerd en ik ben op grond van de mij bekende gegevens niet bij machte mijn eerdere antwoord aan U zodanig te wijzigen dat U zich niet meer "uitermate belazerd" voelt."

V.O.M.I.  **Speciale aanbieding V.O.M.I. - adreszegels**

take

 **victor c. bridie ovw**
117 van nijeroestraat
2597 rj 's-gravenhage
tel. 070 * 3 28 06 32
postbank(giro) 22 00 52

afmetingen 42 x 21 mm gegomd
500 stuks (minimum) f 35,- franco
de telefoonnummers zijn gewijzigd
in Nederland en het is nu de
gelegenheid om deze adreszegels te
bestellen bij het Fonds Sociale Zorg
te Ter Aar,
Oost Kanaalweg 12A.

EXTRA AANBIEDING

V.O.M.I. - wapenschild
Het is er eindelijk, zeer fraai
uitgevoerd op een blank gelakt
mahonie schild in wangmodel met
het V.O.M.I. logo in plastic
spuit/gietwerk, wat kleuren betreft
gelijk aan onze sticker en
borstembleem

**De prijs is f 30.00 exclusief
verzending.
V.B.**

Op dit teleurstellend antwoord is door ons vervolgens als volgt gereageerd:

"Voor wat betreft de vraag naar de in Indië gediend hebbende SS-ers heb ik op Uw gezag aan de daardoor verontruste veteranen medegedeeld dat dit als een "mythe" was te beschouwen.

Het onderzoek waaraan U heeft gerefereerd en de bevindingen daaruit, doen veronderstellen dat ook het beruchte aantal van 573, als genoemd in de door mij geciteerde publicatie in dat onderzoek moet zijn betrokken geweest.

Ik had dan ook verwacht dat t.a.v. deze publicatie van de zijde van de overheid en de krijgsmacht een categorische ontkenning op zijn plaats zou zijn geweest.

Daar deze ontkenning van Uw kant, zoals Uw schrijven aangeeft, niet zal volgen, zal de conclusie van de betrokken veteranen slechts kunnen zijn dat er blijkbaar geen eerlijke voorlichting m.b.t. deze kwestie verwacht mag worden."

Daarmee zijn we dus terug bij af en blijven wij onverminderd met de vraag zitten of de mythe toch geen treurige werkelijkheid is geweest.

Dat door een in Frankrijk wonend VOMI-lid reeds veel onderzoek is gedaan en wij over zijn bevindingen beschikken neemt niet weg dat wij van onze overheid en onze krijgsmacht een duidelijk antwoord hierover menen te mogen verwachten. Enige tijd geleden stond er met vette letters de uitspraak van onze Minister van Defensie in de krant dat: "We zullen alles moeten doen om het negatieve beeld van Defensie bij te stellen".

En dat doen we dan zo

T.L.

AFSCHEID VAN DE LAATSTE DIENSTPLICHTIGEN

Donderdag 22 augustus was het dan zover dat afscheid werd genomen van de laatste dienstplichtigen van de Koninklijke Landmacht.

De opkomstplicht werd opgeschort, hetgeen niet betekent dat de dienstplicht wordt opgeheven, immers in tijden van nood kan de opkomstplicht weer worden ingesteld.

De plechtigheid gebeurde op de Trip van Zoulandtkazerne te Breda.

Hoewel VOMI niet was uitgenodigd ondanks het feit dat zij het grootste contingent dienstplichtigen uit de jaren 1945-1950 vertegenwoordigd, werd dat na een telefoontje van mij met veel excuses onmiddellijk recht gezet.

De ontvangst was in een grote feesttent welke naast het taptoe-terrein was opgesteld. De genodigden kregen van het Legermuseum een leuke attentie, een identificatie-plaatje met ketting met als opschrift:

"de dienstplicht zwaait af.

22 augustus 1996

legermuseum"

Het geheel was vervat in een luxetent.

Na de ontvangst door de overste W. Petere en de inleiding door de directeur van het Legermuseum, nam de Generaal M. Schouten, Bevelhebber der Landstrijdkrachten, het woord. Hij heette in het bijzonder welkom de oudste voormalig dienstplichtige, de

101-jarige J. van den Berg, welke in 1915 zijn dienstplicht vervulde.

Hij vond het jammer, en met gemengde gevoelens nam hij afscheid van de kern van de landmacht na een periode van 180 jaar dienstplicht. Het zal wennen zijn dat er geen dienstplichtigen meer deel uitmaken van de Krijgsmacht.

Daarna opende hij de reizende expositie "De dienstplicht zwaait af, gezicht van de dienstplicht 1910-1996" van het Legermuseum.

Na de lunch werden de genodigden op het taptoe-terrein verwacht voor het officiële gedeelte.

Op het terrein stonden de afzwaaiers en de nodige officieren en generaals opgesteld en nadat de paradecommandant generaal R. Reitsma het geheel aan de Minister van Defensie, J. Voorhoeve, had gemeld, werden de aangetreden militairen door hem geïnspecteerd.

De Minister zei o.a. dat thans afscheid werd genomen van een lange traditie als gevolg van de niet meer aanwezige dreiging uit het Oosten en de veranderde wereldpolitiek. De taken van het leger zijn veranderd door o.a. crisisbeheersing.

Dienstplichtigen hebben altijd een zware taak gehad en wel in het bijzonder in 1940, Indonesië en later Nieuw-Guinea.

Namens de regering dankte hij in de nu aanwezige dienstplichtigen al de voormalige dienstplichtigen en wl in het bijzonder al diegenen die het hoogste offer voor ons Vaderland hebben gebracht. U staat voor de miljoenen welke U voor zijn gegaan.

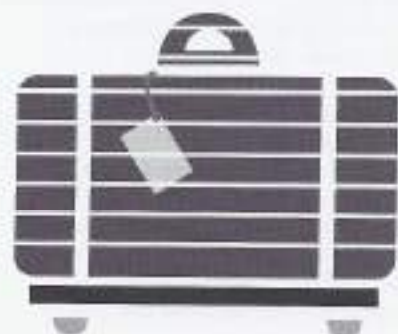
Daarna verzocht de generaal twee militairen uit te treden welke uit handen van de Minister een aandenken ontvingen.

"Ingerukt mars, het gaat U en Uw collega's in alle opzichten goed".

Na de afmelding gaf de Johan Willem Friso Kapel een muzikale afscheidsshow en de afgezwaaide militairen riepen in koor: "Bea bedankt, Bea bedankt, Bea, Bea, Bea bedankt".

Het was het einde van een tijdperk, waaraan velen van ons met gemengde gevoelens terug zullen danken

G.H.J. Offerman



ERKENNING EN RESPECT

Declamatie door Pierre Huijskens, opgedragen aan de Indië-veteranen van I Divisie "7 December" ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan.

Er zijn er onder ons nog velen die zich herinneren hoe het destijds was, hoe het vaderland bevrijd van 't nazidom, zich langzaam trachtte op te richten uit zijn ruïnes en zijn as; hoe regering, weer uit Londen terug, met Wilhelmina als gekwelde Majesteit, haar diepe zorgen had; het herinrichten van 't zwaar ontredderd moederland maar ook haar angst en ongewisheid om wat er worden zou van 't grootste deel van 't koninkrijk, aan 's werelds verre andere kant.

In 1942 reeds, de zevende december, had de vorstin, na roerig kabinetsberaad, per radio-rede uitgesproken hoe het anders moest met het koninkrijk, in een nieuwe verhouding, met een ander tractaat dat Insulinde uitzicht zou geven op meer vrijheid als dominion-staat. Maar het ging anders, zoals u weet, Lingadjadi als Akkoord van Samenwerking, het was niet genoeg! En ook geen Unie meer met het Europese moederland. Het moest en zou van meet af aan MERDEKA worden, INDONESIA MERDEKA. En 't werd een strijd, die ook tot schaamte van de jonge Republiek met een tomeloze furie van geweld, met massamoord en plundering door ongeordende Pemoeda-horden werd ingeleid, een Berstap, die naar het moederland wanhopig om hulp, om Orde en veiligheid riep.

En smeekroep, die Uw divisie van slechts dienstplichtigen een halve eeuw geleden deed ontstaan. Want de OVW-ers, die al eerder via Engeland en Malakka richting Indië waren gegaan omdat zij daar eerst de Jap

uit het Koninkrijk wilden helpen slaan - zij waren qua kwantiteit onvoldoende voor wat het Haagse oorlogskabinet zich had gedacht, de vorming van een sterke Expeditionaire Macht.

Dienstplichtigen naar Indië, dat bracht het land in rep en roer. Enquêtes uit die tijd wezen grote verdeeldheid uit. Want... welke gevaren lagen daar, met alle berichten over Bersiap, pemoeda's, terreur en onafhankelijkheid niet voor Hollandse jongens op de loer? Maar na ruggespraak met het parlement, na felle discussies en wijziging van wet, was de teerling geworpen en proclameerde het kabinet dat het mócht en móest...

Dienstplichtigen naar Indië, maar wisten zij wel waar dat precies lag? Dat in de boekjes zo mooie, exotische land, met blakerende zon, met sawaha en palmen, die paradijselijke pracht van het overzeese rijk onder Neerland's vlag, die Gordel van Smaragd, waar nu ineens zo'n oproer kraaide en waar oecuit, met man en alle macht Orde en Vrede moesten worden gebracht?

Dienstplichtigen naar Indië, de oudsten onder U, zij weten het nog hoe hun eerste divisie werd geformeerd, hoe een minister de naam bedacht van 7 december, herinnering aan wat in Londen was geproclameerd door Wilhelmina Zelf: een ander, vrijer Indië. En zij was met de naam zo hooglijk vereerd, omdat gij, als dienstplichtigen, aan dat land niet de oorlog zoudt gaan brengen, als veroveraars, maar het vrede zoudt hergeven. Zo heeft de Legercommandant

het U per dagorder nog eens gedicht: "Gij komt niet om te straffen, maar wel om te beschermen". Gij moest U dus, voor Koningin en Vaderland, over Indië ontfermen!

Maar weet U nog, op dat schip, de Boissevain, te Amsterdam gemeerd op een zaterdag in september '46 en klaar voor vertrek met het eerste contingent van de Divisie "7 December"? Hoe toen de hoofdstad rebelleerde met vlammeende protesten, met staking van haar openbaar vervoer, en hoe ook andere steden demonstreerden tegen wat niet mócht en móest? Dienstplichtigen naar Indië. Ja, dat verpestte wél de sfeer in het land en ook Uw uitgeleide met dat door de CPN gemaakte uithangbord: "Jullie gaan alleen maar Sjahrir helpen, jullie zijn niet meer dan vlees-transport".

Maar gij, zeventigers, gij hebt Uw plicht gedaan, niet slechts voor Koningin en vaderland. Ook i maar in een legitiem, democratisch verband. En die erkenning en dat respect - hoe lang hebt gij daar niet op gewacht? Den Haag heeft in Indië de nederlaag geleden, niet de dienstplichtigen, die daar moesten ópkomen voor Orde en Vrede die daar de hoogste offers hebben gebracht.

Terug in het moederland moest U verdwijnen in een mist van nationale schaamte over het Haags échec, over die tóch afgedwongen souveriniteit over die vergeestse politionele strijd. Er was toen geen enkele Rijksautoriteit

die de Indiëgangers beloofde met ook maar een zweem van erkenning.

Zij zochten het zelf maar uit, toen zij, ontscheept, weer stonden op de wal van het kleingekregen koninkrijk. Voor U geen psycholoog, geen therapeut, laat staan een heldenwelkom - hooguit een simpel welkom thuis, dat spandoek in de straat, de mensen in de wijk, met vriendelijk applaus en met de naaste burens soms dat kleine feest voor de jongen "terug van weg geweest".

Ach ja, dat moederland. Het wist destijds niet eens precies hoevelen, in die na-oorlogse oorlogsjaren met al die vermisten, in de bush-bush gesneuveld waren. En die gesneuveld zijn, laat die toch (zet men) blijven op hun erevelden, in dat verre, verloren land. Zelfs dat leek ook een zaak, die al te kostbaar telde, het overbrengen van de gestorven helden naar een eigen ereveld in het moederland. Waar konden zij, die het hoogste offer hadden gebracht traister en vrediger rusten dan in de Gordel van Smaragd? Maar dat was vooral economisch gedacht.

Doch hoe dat zij, laat het even stil zijn hier en nu, laat Uw herinnering de vrije loop en neem de kameraden voor Uw geest, die het niet beschoren was om terug te komen van "weg geweest", die daar gevallen zijn en niet hadden verwacht dat zij hun einde zouden vinden in de Gordel van Smaragd.

En nu? Erkenning en Respect zijn eindelijk, na zoveel jaar, toch uitgedrukt in een humaan beleid van de Minister van Defensie, die allengs begrepen heeft, wat er in zijn veteranen leeft. Hij heeft hen na een "Mea Culpa" met terugwerkende clementie

als zeer verdienstelijke landgenoten eindelijk erkend.

Maar in Uw eigen Gouden Divisie vindt gij, wat erkenning en respect betreft, al een halve eeuw het mooiste kampement.

Een welkom aan de Siliwangi-veteranen

Gegroet, gij Siliwangi-veteranen, van de grote Indonesische Republiek, die tegenover ons hebben gestaan, bekwame en ook moedige kampementen, die ons toen dag en nacht tot waakzaamheid gedwongen hebt met Uw beweeglijke en onvoorspelbare tactiek; wees welkom in dit land dat mede door Uw inzet voor Uw eigen soevereiniteit nog slechts een stipje is op de wereldkaart, sinds Den Haag Uw vrijheid heeft aanvaard. Een zeer welvarend land, dat wél, naar een beproefd westers model onder de Kroon van een moderne monarchie met eerbied voor de mensenrechten, met koestering van meningsvrijheid, met een legitieme, politieke oppositie en met een verzekerde solidariteit voor wie minderbedeeld of asielverzoekend vluchteling zijn.

Wees welkom, vrienden, in dit land, al is het in zijn omvang klein in vergelijking met Uw archipel, die als een aanzienbare guirlande zich door de Oost, door Azië, slingert als met een gouden kralenkrans van zoveel duizenden eilanden, ja, een Gordel van Smaragd, zoals de schrijver Multatuli het ooit een Koning in het moederland aan het tarie verstand heeft gebracht.

Wees welkom, vrienden, in dit land, waarin zoveel aan Indonesië herinnert, want ondanks heel die worsteling van toen, die ons met U tot oorlog dwong, is er nog steeds die band die ons tezamen smeedt en ons betrouwen doet, met onze Koningin,

het leed, dat toen is aangericht, de doden, die bij ons en bij U gevallen zijn, in een onnodig harde strijd. Wij, veteranen, gij en wij, wij voelen ons nu één, wij speurden aan den lijve hoe wij in een dramatisch fenomeen, met alle bloed en dood van dien, zijn ingezet, want onzerzijds werd voor Vorstin en moederland om orde, veiligheid en vrede en uwerzijds om onafhankelijkheid, om Merdeka, gestreden.

Laat ons dan wachters bij, behoeders van de Vrede zijn in vriendschap na gestreden strijd, die ons en U werd opgelegd. Herdenken wij in piëteit. Wij weten wat het heeft gekost. U ook, die worsteling om Insulinde. En laten wij vandaag oprecht elkaar in de gedachte vinden dat Uw doden ook de onze en de onze ook de Uwe zijn. Dat zij allen, in 't Eeuwig Land, gelukkig, vredig en zonder pijn mogen rusten in Gods of Allah's Hand.

Indiëganger

"Nederland zal herrijzen Oorlog is voorgoed voorbij!", riepen politici en wijzen Dat gold toch ook voor mij?

Toch werd ik opgeroepen op gezag toen van de Staat. Ingelijfd bij onze troepen, als bevrijder en soldaat.

Indië zou ik bevrijden van rebellen en jap. Onrecht daar bestrijden samen met de "Ouwe Hap".

Onzelf hebben we gegeven, een enkele bleef gezond. Zij, die er zijn gebleven, liggen in gewijde grond.

Nog steeds na 50 jaren heet ik 'misdadig veteraan' De hemel zal me bewaren, mijn plicht heb ik gedaan.

Kees van Hooidank, Oldenzaal.

NATIONALE DODENHERDENKING 1996

ROERMOND, 7 SEPTEMBER 1996

Toespraak door de Staatssecretaris van Defensie, drs J.C. Gmelich Meljling

In de twee jaar dat ik staatssecretaris ben heb ik het voorrecht gehad vele herdenkingen te mogen bijwonen. Dit waren indrukwekkende bijeenkomsten van mensen die een bewogen verleden met elkaar delen. De nationale herdenking in Roermond neemt hierbij voor mij een bijzondere plaats in. Hier wordt je door de lokatie, het monument en de imposante herinneringszuilen als het ware tot bezinning gedwongen over wat zich decennia geleden aan de andere kant van de wereld heeft afgespeeld.

Wat deze bijeenkomst ook zo bijzonder maakt is de massale opkomst. Vele duizenden veteranen weten, samen met hun partner of andere dierbaren, jaarlijks de weg naar Roermond te vinden. Hieruit blijkt hoezeer na al die jaren Indië nog, of weer, leeft bij hen die daar dienst hebben gedaan. Het is paradoxaal dat de herinneringen des te levendiger lijken te worden naarmate de gebeurtenissen in het voormalige Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea verder achter ons komen te liggen. De herinneringen van de Indiëgangsters, Uw herinneringen, betreffen een periode die onvermijdelijk grote indruk gemaakt moet hebben. Voor velen van U was de reis naar Indië de eerste grote reis. Een reis die lang zou duren en onuitwisbare indrukken zou achterlaten. Menige herinneringen aan het adembenemende landschap, de exotische geuren, de kameraadschap binnen de eenheid. Maar ook pijnlijke en vaak emotionele herinneringen, zoals het gemis van thuis, de voortdurend aanwezige spanning en het verlies van kameraden. Het zijn ervaringen en herinneringen die nauwelijks onder woorden zijn te brengen. Daardoor waren en zijn ze zo moeilijk uit te leggen aan familie en vrienden die niet in die omstandigheden hebben verkeerd.

Bovendien wilden veel Nederlanders bij Uw terugkeer niet horen over wat zich in Indië allemaal had voltrokken. Men wilde vooral niet horen over narigheid. Het was de tijd van "niet zeur-

ren maar aanpakken". Hierdoor werden herinneringen, zeker de meer pijnlijke, vaak verdrongen. Een samenzwering van het wijgen wordt dat - achteraf - wel genoemd. Enkele jaren geleden hebben de veteranen zelf dat zwijgen definitief doorbroken en dat is goed. De overheid werd gewezen op het ontbreken van een samenhangend veteranenbeleid. Mede dank zij de inspanningen van de veteranenorganisaties is de maatschappelijke erkenning van de offers die door de veteranen sinds 1945 zijn gebracht nu een hoeksteen van het veteranenbeleid van Defensie.

Defensie heeft zich steeds op het standpunt gesteld dat erkenning niet in geld is uit te drukken. Zoals U weet, kiest Defensie om die reden in de eerste plaats voor een beleid waarin immateriële zaken, zoals een veteranenpas, het draaginsigne gewonnen en het nationaal Indië-monument hier in Roermond, de waardering voor veteranen tot uitdrukking brengen. Ik ben ervan overtuigd, hoe vreemd dat misschien ook klinkt, dat deze zaken meer waard zijn dan materiële voorzieningen. Elk bedrag is immers arbitrair. Geen enkel bedrag kan littekens verhalen die fysiek of geestelijk zijn achtergebleven of kan het aanvankelijk gebrek aan erkenning voor Uw inspanningen goedmaken.

Het veteranenbeleid van Defensie heeft de afgelopen jaren steeds meer inhoud gekregen. Dat betekent niet dat we nu achterover kunnen leunen. Defensie blijft een open oog en oor houden voor mogelijkheden om tegemoet te komen aan wensen die leven bij de veteranen. Ook moet voortdurend nieuw beleid worden ontwikkeld voor de veteranen die er jaarlijks bijkomen door de deelneming aan vredes- en crisisbeheersingsoperaties. De situatie van de nieuwe veteranen verschilt hemelsbreed van de omstandigheden waarin U werd uitgezonden. In tegenstelling tot de Indiëgangsters beginnen Nederlandse militairen nu goed voorbereid, met modern materieel en in internationaal

verband aan hun missie. Bij hun terugkeer is er een professionele nazorg. Het woord nazorg was zo'n veertig jaar geleden nog niet eens uitgevonden.

We hebben inmiddels gelukkig een hoop geleerd. Inzichten waarvan U, zij het rijkelijk laat, nu ook profiteert. Een van die inzichten is dat het veteranen, oude en nieuwe, mogelijk moet zijn opgedane ervaringen uit te wisselen. Daarom steekt Defensie bijvoorbeeld de helpende hand toe bij het organiseren van reünies. Dat zijn bij uitstek gelegenheden waar met oud-collega's gepraat kan worden over het verleden dat vaak nog zo pregnant aanwezig is in het heden.

Ieder had destijds zijn eigen overwegingen om naar Nederlands-Indië te gaan. Sommigen besloten dit te doen uit idealistische overwegingen. Deze groep wilde orde brengen in de chaos die volgde op de Japanse bezetting. Een chaos waaronder niet alleen de Indische Nederlanders, maar ook de autochtone bevolking te lijden had. Anderen trok het avontuur. Een belangrijk deel ging echter gewoon voor zijn nummer. Zij waren nu eenmaal dienstplichtig en hadden weinig keus. De plicht riep en de soldaat ging, al of niet gemotiveerd.

Tegenwoordig kunnen jongens niet meer voor hun nummer worden opgeroepen. Twee weken geleden is afscheid genomen van de laatste dienstplichtigen. Er waren verschillende argumenten die tot de opschorting van de opkomstplicht hebben geleid. Een van de belangrijkste was dat dienstplichtigen alleen vrijwillig konden worden ingezet voor operaties buiten het NAVO-verdragsgebied. Een dergelijke keuze was er destijds niet. Op zich is dat logisch: Indië maakte immers deel uit van het Koninkrijk. Wat geen overweging is geweest bij het besluit om over te gaan tot een vrijwilligerskrijgsmacht was de kwaliteit van de dienstplichtigen. Zij doen bij uitzending niet onder

voor hun beroepscollega's. Wat nu bij uitzending geldt, gold ook voor Indië waar beroeps en dienstplichtigen zij aan zij hun taken uitvoerden.

De afgelopen jaren zijn op vele plaatsen in Nederland monumenten en gedenkplaten opgericht die gewijd zijn aan hen die in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea zijn gevallen. Op een van de monumenten (Waalwijk) staat te lezen dat de militaire Indië-gangers degenen waren die de hitte verdroegen. En dat is zo. Ze verdroegen niet alleen letterlijk de hitte van de tropenzone, maar bovenal de hitte van de strijd. De operaties in het voormalige Nederlands-Indië zijn politionele acties gaan heten, maar degenen die daar patrouille hebben gelopen zullen die term als eufemistisch beschouwen.

Bij terugkeer kwamen de militairen bloot te staan aan de hitte van de publieke opinie. Een publieke opinie die kritiek had op het gevoerde beleid. Al te vaak werd de militair daar persoonlijk op aangekeken. Dat was niet terecht. De verantwoordelijkheid voor het sturen van troepen lag bij regering en parlement en nergens anders. Zoals U allen weet zijn er op sommige plaatsen in Indië helaas zaken voorgevallen die nooit hadden mogen gebeuren. Hierdoor mag echter niet een soort collectieve schuld worden gelegd bij de Indië-gangers, waardoor hun het respect wordt onthouden waar ze recht op hebben.

Konrad Adenauer zei over de geschiedenis dat het de totale som is van de dingen die vermeden hadden kunnen worden. Nu wordt het beleid ten aanzien van Nederlands-Indië van een halve eeuw geleden vaak bezien met de bril op van vandaag. Het verleden beoordelen met de waarden en beginselen van het heden levert echter altijd vertekeningen op en met wijsheid achteraf is het altijd eenvoudig een oordeel te vellen. Destijds werd heel anders aan gekeken tegen zaken als het recht op zelfbeschikking. De Nederlandse regering heeft destijds op grond van de toenmalige opvattingen en inzichten gehandeld. We mogen niet vergeten dat de krijgsmacht in Indië is ingezet in opdracht van een democratische regering, met goedkeuring van een democratisch gekozen volksvertegenwoordiging en met instemming van het grootste deel

van de bevolking. Ik vermoed dat het leeuwendeel van de oud-Indië militairen dat destijds zo heeft ervaren. Het gold in ieder geval voor mij toen ik als officier van de Koninklijke marine diende in Nieuw-Guinea.

Hoe men vandaag de dag ook aankijkt tegen de Nederlandse militaire aanwezigheid in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea, dat doet niets af aan de inzet en plichtsbetrachting van de mannen die daar waren. Daarom was ik ook verheugd dat, als blijk van erkenning, dit jaar voor het eerst veteranen van na 1945 meeliepen in het defilé bij de officiële herdenkingsplechtigheid in Wageningen. Dat gaf de dag een extra dimensie.

Ik sluit af. Degenen die vandaag met de trein naar Roermond zijn gekomen, hebben op een station wellicht een reclamebord gezien met de tekst: "Je kunt verdriet inslikken, maar het verlaat nooit het lichaam". Zo is het ook met de herinneringen en ervaringen die U met elkaar gemeen heeft. Langzaam is in Nederland het beoef doorgedrongen wat U heeft moegemaakt en hoe dat heeft doorgewerkt in Uw verdere leven. Met mijn aanwezigheid wil ik, namens de Nederlandse regering, dat onderstrepen en duidelijk maken hoezeer woorden als waardering, erkenning en respect op z'n plaats zijn als wij spreken over veteranen.

Declamatie Pierre Huyskens, opgedragen aan wijlen de trompettiste

Monique Garretsen.

Het staat op uw invitatie voor deze dodenherdenking verkeerd: dat hier vandaag zou musiceren met de bekende protocol-signalen met het Wilhelmus, The Last Post en de ans zo bekende koralen de Koninklijke Landmacht-fanfare. Maar uw kaarten werden al gedrukt toen de musici nog in leven waren en verstuurd op die Kwade Dag dat ze uit het leven werden weggerukt.

Wat kan 't zijn geweest Monique, dat jou bezielde, toen jij vorig jaar met jouw trompet gevoelig aan jouw mond

stond opgesteld bij dit monument dat met zijn zuilen en zijn stenen tafels

het beeld wil zijn van wat gebeurde, lang vóórdat jij bestond.

Ik zag je kijken naar de lange naald waarin de tropenzone is verbeeld die met haar warmte Insulinde zo rijkelijk bedeeft.

Jij zag de koppen der karbouwen die met hun primitieve kracht daarginder 't land helpen verbouwen; de sawah's zag je, hier in steen geïmitteerd.

En kijkend naar de kroonduit wist je wat je was geleerd symbool destijds van Neerlanda Nieuw-Guinea, het mooie sluitstuk van die Gordel van Smaragd dat 't koninkrijk zich, hoe dan ook, nog in de lengte van jaren had toebedacht.

Ik zie je hier nog staan, de frêle trompettiste van dat nog jonge trotse korps, gecomponeerd uit Limburgse Jagers en Brabantse Genie

tesamen jonge musici, die hun vak zo uitstekend hadden geleerd en waarin een rijkdom aan zuidelijk talent met zorg was geïnvesteerd.

En toen blies de Dies illa, Dies Irae, die Kwade Dag waarop je door een hel van vuur moest gaan eer je God zag.

En toen was daar, Monique, bij de Almachtige, toen jullie daar arriveerden

de toon, het timbre en de sterkte van de welkomstmuziek?

En toen jullie daar de eeuwigheid betraden,

klank toen niet fortissimo, een jubelende Entrade

van het koor der gesneuvelde veteranen

wier namen hier vereeuwigd zijn en die jullie met een hartelijke

accollade

spontaan in hun midden opnamen?

Moge het zo zijn dat jullie van de fanfare

der Koninklijke Landmacht door die brandende Hercules toch naar de heerscharen

der cherubijnen en serafijnen zijn gebracht

En dat jullie ver voorbij de wolken

veilig in Gods hand
met jullie instrumenten blijvend
vertolken
het respect voor die vielen
omwille van Koninkrijk en Vaderland.

Het is, Monique, nog maar een jaar
geleden
dat wij hier, duizenden aangetreden,
jou zagen staan met je instrument:
Een vrouw die de Reveille deed, de
Taptoe
de Last Post
en zonder hapering, zelfs virtuoos
al de signalen blies, die ons
in stil herdenken, sprakeloos,
deed luisteren naar jouw trompet
waarmee jij ons
voor de gesneuvelde kameraden
zo ontroerd in de houding hebt gezet.

En weer staan we hier, to remember,
voor het achtste jaar
de Divisie van de Zevende September
in gesloten gelederen bij elkaar.
Jij zou opnieuw Reveille en Last Post
en het signaal van het Wilhelmus
hebben geblazen, het gave geluid
dat vorig jaar in de ruisende regen

boven de bomen uit
naar de hemel steeg.

En zie nu op ons neer Monique,
in dit merkwaardig jaar
nu de dienstplicht is opgeschort
en de krijgsmacht exclusief
een beroepsleger wordt.
Maar wat heeft die dienstplicht
niet aan gesneuvelde, gewonden
en vermisten gekost;
als een eeuwig drukkende
niet meer te vergoeden verliespost?
Het was ver voor jouw tijd Monique,
dat de dienstplicht ook voor Indië
telde
en dat een kabinetsbesluit
voor meer dan honderduizend
jongens meldde:
dat zij zonder morren hadden te gaan
om ginder, voor Koningin en
Koninkrijk,
een felle Bersiap, de moordende
pemoeda's
en een uit de hand gelopen revolte
met man en macht en moed te weer-
staan.
Ze hebben, vaak met 't ergste
verdriet,

hun dure plicht gedaan,
want zij kenden van de schoolbanken
af
dat nu zo annoezel klinkend lied:
" 't is plicht dat iedere jongen
aan d'onafhankelijkheid
van zijn geliefde vaderland
zijn beste krachten wijdt.
Hoezee, hoezee voor Nederland
hoezee,
voor Koningin en vaderland
vecht iedere jongen mee".

Maar weet je, Monique,
waarom er ook velen zonder morren
zijn gegaan?
Omdat zij begrepen
wat zoveel andere dienstplichtigen,
Amerikanen, Britten, Canadezen
voor de bevrijding van Nederland
hebben gedaan.
Voor jou Monique
en voor jouw collega's
voor allen hier verenigd,
hopen wij nu troost te vinden
in 't Otsie Nash. Het brengt ons nader
tot waar jij onverwacht gekomen
bent:
bij de Almachtige, Ons aller Vader,

OVERPEINZINGEN VAN EEN INDIË-VETERANEN DOCHTER

Zondagmorgen was het na de koffie
altijd een vast patroon. Pa pakte een
glas goede cognac, zijn Indië-album
en droomde weg aan de grote tafel in
de huiskamer. Regelmatig werd er
dan een foto aangewezen en het
daarbij horende verhaal verteld.
Zo wist ik al jong, dat mijn vader in
Indië gevochten had.
In de slaapkamer tegenover het bed
een lijst met foto's en insignes.
Je kunt wel zeggen, dat dat stukje
leven van Pa altijd bij ons is geweest.
Als kind zie je het als een stukje ge-
schiedenis van je vader, magisch en
interessant.
Later krijgt het pas kleur, als je
vaders emoties rondom een stukje
verleden duidelijk worden. Een T.V.-
programma, waar Indië-veteranen
als oorlogsmisdadigers betiteld
worden, leidt tot opzegging van een
lidmaatschap en is dagen het ge-
sprek van de dag.

Je weet, je vader is geen oorlogsmis-
dadiger en elke oorlog is een 'vuile'
oorlog.
Poncke Princen! Weer die emotie.
Het onthaal van de 'helden' uit het
voormalig Yoegoslavië, weer die
emotie.
Je leeft mee, want je weet hoe daar in
Indië geleden is en hoe de Indië-vete-
ranen miskend zijn.
Voor hen waren er geen ministers op
Schiphol/in de haven, geen psycholo-
gische trauma-teams. Zij werden niet
gedebriefd en pas veel later kwamen
er de eremedailles en insignes.
Eindelijk was er een minister-
president bij de dodenherdenking in
Roermond.
Eindelijk komt er geld voor diegenen

die daar gewond raakten.
Eindelijk is er een gewonden-insigne.
Eindelijk is er een veteranen-plat-
form.
Eindelijk die erkenning, voor velen al
laat of te laat.

Laten wij als kinderen in elk geval
trots zijn op onze vaders, die daar wa-
ren en niet beter wisten dan voor een
goede zaak te strijden. Die terug kwa-
men met het verdriet en trauma's en
alles zelf moesten opknappen.

Ik ben in elk geval trots op mijn
vader.

Annette Wijsouw.

BOEKBESPREKING

TUSSEN BANZAI EN BERSIAP

Elly Touwen-Bouwsma, Petra Groen.
"Tussen Banzai en Bersiap", De afwikkeling van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië'. Sdu Uitgevers Den Haag, 1996. Paperback. 198 Pagina's. ISBN 90.12.08251.X. Nugi. 641.

Een traditioneel wetenschappelijk/historisch werk met een indrukwekkend notenapparaat, korte curricula vitae van de diverse auteurs, een register en een lijst van gebruikte afkortingen. Geïllustreerd.

Het boek behelst een algemene inleiding van de hand der beide redactrices plus een persoonlijke inleiding van Elly Touwen-Bouwsma bij haar artikel (het eerste): "De opvang van de burgergeïnterneerden op Java en Sumatra. (15 augustus 1945 - 15 april 1946).

De tweede bijdrage van Petra Groen: "Prisoners of war, Prisoners of Peace", over de opvang en repatriëring van krijgsgevangenen van het KNIL, augustus 1945 - augustus 1946, wordt eveneens voorafgegaan door een persoonlijke inleiding.

Bijdrage 3: "Hulp als middel", 'Het Rode Kruis in Indonesië', van Leo van Bergen, wordt ook weer met een inleiding ingeleid.

Nummer 4 in de bijdragenreeks: "Einde van een vergeten drama", 'Opvang en repatriëring van Romusha na de Japanse capitulatie', geschreven door de journalist Henk Hovinga, mist de persoonlijke inleiding.

Bart van Poelgeest laat zijn bijdrage: "Figuranten op het Indisch toneel", 'De Japanners in Nederlands-Indië 1946-1948', weer wel door een persoonlijke inleiding voorafgaan.

De zesde bijdrage maakt deze bundel vol. Deze bijdrage voert de titel: "Een behoedzame aanpak", 'Het onderzoek naar de gedragingen van Indisch overheidspersoneel tijdens oorlog en bezetting, 1945-1948'. De titel van deze professorale bijdrage: "Een behoedzame aanpak" zou de titel van het gehele boek kunnen zijn. 'Kwets niemand, blijf te allen tijde neutraal', is het motto.

De titels van de verschillende bijdragen geven tevens de inhoud van het

gehele werk accuraat weer.

De inhoud is hoofdzakelijk een opsomming van de sociale praktijken bij de opvang en verzorging van ex-krijgsgevangenen en de romusha, plus de zuivering van het Nederlands-Indisch overheids-personeel.

Het is in alle opzichten een keurig boek, handelend over de eerste maanden en jaren (sommige artikelen overschrijden de in de titel gesuggereerde periode) na de Japanse overgave.

Het tijdperk van de militair/politieke schemering in het voormalige Nederlands-Indië.

Het valt op dat de auteurs, geleid door de beide redactrices, wat ze overigens uitermate braaf en precieus hebben gedaan, angstvallig vermijden ook maar één onvriendelijk woord te uiten ten opzichte van de Indonesische republikeinen (pemoe-da's, etc.) uit het hier behandelde tijdperk.

De toon is uitgesproken neutraal, soms zelfs philo-Soekarnistisch. Het is deze bijna serviele angst, iets kritisch te debiteren betreffende "onze destijds Indonesische vrienden", deze philo-Indonesische aanpak, die helaas eigen is aan de meeste historici en andere wetenschapsbeoefenaren van de na-oorlogse generatie's en hun epigonen, die de meeste mensen van de bewuste meebalevers der oorlogsgeneratie's, zowel uit Indië als Nederland, uit het verzet en de ex-militairen-Indiëgangsters uit de jaren 1945-1950, permanent irriteert en ergert.

Overigens een zeer zeker niet onverdienselijk boek over een in Nederland vrij onbekende periode in Indië.

J. Zwaan

RETOUR DJOCJA

Verslagen van en herinneringen aan het 426e Bataljon Infanterie (4-6 RI) 1949-1950.

Samenstelling: Commissie Herinneringsboek 426e Bataljon Infanterie. C. Anema, H.J. de Blecourt, B.J. Mensink, Y. Terpstra en G. Wakker.

Prijs f 45,-, exclusief verzendkosten, 168 pagina's. Paperback, formaat 21 x 29,5 cm.

ISBN 90 70845.31.8. Besteladres: C. Anema, P. Lastmanstraat 9, 7944 GE Meppel. Telefoon 0522-253849.

Een met vele facsimile's van krantenberichten, verslagen, patrouille-rapporten, brieven, situatie-tekeningen, kaartjes, waaronder een fraaie in kleur over twee pagina's uitgevoerde overzichtskaart van het operatiegebied waar 4-6 RI actief is geweest (Midden-Java, Semarang, Magelang, Salatiga, Djocja e.a., plus vele foto's, waarvan enkele in kleur, gelaardeerd boekwerk.

Het boek behelst een verslag van de lotgevallen der infanteristen van 426 RI, één van de zogenaamde late bataljons. De mannen van dit onderdeel opereerden vaak met KNIL-eenheden, o.a. het beroemde Bataljon Andjing NICA.

Interessant is vooral het relaas over de gebeurtenissen in Djocjakarta, de verovering en de lotgevallen in de stad en de gedwongen terugtocht uit de residentie van de republikeinse regering (Soekarno e.a.), tijdens en na de 2e Politieke Actie. Behalve de persoonlijke beschrijvingen van diverse manschappen, bij voorbeeld een chauffeur en een kok, wordt in dagboekvorm een herinnering aan de reis naar Indië gegeven. Verder diverse overzichten van actie's, verliezen, verhuizingen, de bivaks, het contact met de inheemse bevolking en de TNI (na de soevereiniteitsoverdracht) etc., etc.

Voor de mannen van dit nakomertje-bataljon (niet denigrerend bedoeld) een aanbevelenswaardig werk.

De omslag toont ons aan de voorzijde het bataljonsembleem en aan de achterkant het geuzenteken van de NICA-honden (een grimmige tijgerkop) van het Andjing Nica Bataljon.

De laatste naar Indië uitgezonden bataljons (1949) hebben, dit ter verduidelijking, niet de geringste verliezen in de strijd om Indië geleden. Ook voor niet 4-6 RI-ers een heel aardig boek.

J. Zwaan

HET REIZENDE BATALJON

door P. de Kam.

'Stoottroepen en KNIL (Gadjah Merah) in de Y-Brigade, 1944-1948.

Hedenkingsboek 8-RS (Regiment Stoottroepen).

Een fraai uitgevoerde paperback (282 pagina's) in een geplastificeerde omslag. Geïllustreerd.

Het boek is te verkrijgen door storting van f45,- (inclusief porto, verpakings- en administratiekosten) op girorekening Postbank 344636, ten name van P. de Kam.

Tesselschadelaan 8,

1217 LH Hilversum.

Telefoon 0356-243801.

De auteur, de voormalige commandant van het reizende bataljon, 8-Regiment Stoottroepen, P. de Kam, voegt aan zijn brief, waarmee hij mij een recensie-exemplaar van zijn werk deed toekomen, de volgende mededeling toe: "Banken geven op hun afschriften niet meer het ADRES aan, een kort briefkaartje met bestelling aan (boven)genoemd adres verzendt de toezending", waarvan acte.

In het vorige nummer van "Sobat" (11e jaargang nr. 3, juni 1996, nummer 47, pagina 26) besprak ik het boek "De Gele Armband" van Jan Koster. In deze recensie sprak ik mijn verbazing uit over de vele standplaatsen (actiegebieden), verspreid over bijna het gehele gebied van het voormalige Nederlands-Indië, waar het bataljon van Koster, volgens zijn verhaal, zou hebben geopereerd. Tevens vroeg ik mij af, in mijn bespreking, waar Koster's verhaal zich wel mocht hebben afgespeeld. Ik noemde het verhaal van Koster zelfs, geografisch gezien, "een bijna volmaakte mystificatie". Jan Koster, menende dat ik in mijn recensie het waarheidsgehalte van zijn boek in twijfel trok, veronderstellende dat hij rijkelijk fantaseerde (wat niet het geval is), daar ik zijn verhaal beschouwde als een niet onverdienstelijke roman, waarin de werkelijkheid van het soldatenleven in Indië, gedurende de jaren 1945-1950, op een, zij het geromantiseerde wijze, als een algemeen representatief voorbeeld was weergegeven. (Jan Koster en mijn persoon zouden elkaar, naar ik meen begrepen te hebben uit de Kam's verhaal, als Westfriezen, eens dienende in BS-(Binnenlandse Strijdkrachten) verband bij Gewest 11 (Hoorn), zelfs nog wel gekend kunnen hebben. Soms

schijnt de wereld klein en overtreft de werkelijkheid in het toeval de fantasie).

Waarschijnlijk bedoelt als bewijsstuk, dat Koster's verhaal wel degelijk op historische werkelijkheid gebaseerd is, stuurde de oud-bataljonscommandant van Koster (8-RS), majoor De Kam, mij een dezer dagen zijn boek "Het reizende bataljon" ter recensie toe. En wat blijkt. Het bataljon van Jan Koster; "De Gele Armband" deed werkelijk dienst op Nieuw-Guinea, Halmahera, Noord-Celebes, Bali en Zuid-Sumatra. Zij het, dat niet het hele bataljon tegelijk dienst deed op al deze eilanden. De stoters van 8-RS werden namelijk opgesplitst in compagnieën, die elk op zichzelf, op ver van elkaar verwijderde locaties werden ingezet.

Zo werd het voortreffelijk verzorgde, goed geschreven verslag over de lotgevallen van 8-RS, van majoor De Kam, in feite een welkome verklaring van de mysterie's uit Jan Koster's "Gele Armband".

Het geheel is een boeiend en onderhoudend verhaal, behelzende onder andere, een complete lijst met de namen van alle mannen die eens bij dit tot reizen veroordeelde bataljon dienden. 8-RS werd gevormd uit oud-verzetters, vooral uit de OD (Orde Dienst), in het in de jaren 1944/1945 bevrijde Nederland (Brabant, Limburg, Zeeland en delen van Gelderland in 1944, en na mei 1945, ook in het later bevrijde noorden van ons land. Sommige onderdelen van deze eenheid vochten zelfs in Duitsland en hielpen in de laatste fase van de Tweede Wereldoorlog in Europa mee aan de bevrijding. Deze OVW-ers behoorden tot de mannen van het eerste uur. De avonturen van deze eerstelingen, als ballingen van de Britten op Malakka, geven een goed beeld van het leven dezer eerste Indië-vrijwilligers in die destijds Britse kolonie.

"Het reizende bataljon" is een alleszins interessant, goed leesbare reminiscence van een ex-officier bij een OVW-bataljon. Het is een gevarieerd verslag (eens iets anders dan altijd op Java) ten gevolge van de exclusieve detacheringsgeschiedenis, die het onderhavige bataljon ten deel viel. Het boek ademt nog de geest der vroege vrijwilligers en ex-verzetters: "Trouw aan Koningin en Vaderland, plicht en dadendrang". Een geest die allengs in ons land is weggeëbd,

evenals de oer-calvinistische moraal en ethiek die ons uit de regels van dit boek tegemoet komen. (de geest van de afscheiding van 1834, Petrus Darheen en de oude schrijvers). Een goed boek.

J. Zwaan

VOOR KONINGIN EN VADERLAND

'Dienstplicht door de jaren heen' Aad Jongbloed.

Uitgeverij Alpha, Zutphen, 1996.

160 pagina's. Paperback.

Geïllustreerd. Prijs f29,50.

ISBN 90.5658011.6.

Dr. Ir. J.J.C. Voorhoeve, Minister van Defensie en zijn staatssecretaris, drs J.C. Gmelich Meyling, schreven een voorwoord.

Wat een eer voor zo'n klein, zeer oppervlakkig en oubollig geschreven niemendalletje over de dienstplicht in Nederland van 1813 tot 1996, bijna twee eeuwen. En dat in 160 kleine (formaat 12 x 15,5 cm, bladspiegel 9 cm) bladzijden waarvan dan nog 32 fotopagina's af gaan, minus het voorwerk blijven er dus slechts 120 ruimbekrupte bladzijden tekst over. Een mini-geschiedenis voorwaar. Het kon niet korter, twee eeuwen in een nutshell. De mini-historie van Jongbloed is rijkelijk gelardeerd met vaak triviale anekdotes en schunnige soldatenliederen, geschreven in een bouderse stijl, waaruit meer antipathie dan sympathie voor leger en manschappen blijkt.

De periode van de conscriptie tijdens Napoleon (1811-1813) wordt niet behandeld. De grote tocht naar Rusland en de tijd van het Koninkrijk Holland (Lodewijk Napoleon) en de Bataafse Republiek (1795-1811), die aan het Koninkrijk der Nederlanden voorafging, komen te summier aan de orde. Verder huppelt Jongbloed op zevenmijlsloarzen door de 165-jarige geschiedenis van de Nederlandse dienstplicht. Hij rent met een flinkerende stormlantaarn door de lange mobilisatie van 1914-1918 en doet die van 1939-1940, inclusief de 5-daagse oorlog van mei 1940, af in een kattenbelletje.

En dan de grootste oorlog ooit door Nederlandse dienstplichtigen gestreden: de strijd in het voormalige Nederlands-Indië (1946-1950). Meer dan 120.000 dienstplichtige militair-

ren, waarvan er plus minus 6.000 omkwamen, waren hierbij betrokken. Ook deze episode verdient even aandacht. Wat Jongbloed hierover schrijft, zou, als het niet zo droevig was, slechts mijn lachlust oproepen. Zo bestaat mijn ongebenedijde confrater het te beweren dat niet minder dan 23% van alle Indië-veteranen psychische problemen hebben ten gevolge van schuldgevoelens over hun optreden in het voormalige Nederlands-Indië, tijdens de zogenaamde politionele acties (1945-1950). Besef wel, waarde lezer, wat dit betekent. Ruim 30.000 dienstplichtige soldaten, meer dan 35.000 als we de Oorlogsvrijwilligers en KNIL-militairen daarbij optellen, lijden aan schuldgevoelens over hun misdrijven in Indië. Geloof U dit echt zelf Heer Jongbloed? Als dit waar zou zijn heeft mijn ongewaardeerde confrater Graa Boomsma toch gelijk gehad met zijn bewering, dat de Indië-veteranen zijn te vergelijken met Duitse (en Nederlandse) SS-ers (slechts oud-soldaten die zich schuldig hebben gemaakt aan moord, mishandeling, verkrachting, plundering en brandstichting kunnen zich schuldig voelen). Er leven dan wel zeer veel oorlogsmisdadigers onder onze landgenoten. Vreemd dat ik er nooit een ben tegengekomen.

Volgens mij bestaan deze 35 à 40 duizend oorlogsmisdadigers, (militieën, OVW-ers, beroeps, etc.) echter slechts in de waanideeën van onze scribent en een aantal op het geslagen psychiaters. Overdaad schaadt Heer Jongbloed.

Wat het aantal in Indië gevallen betreft is onze auteur plotseling weer opvallend zuinig.

Onmogelijk kan ik mij aan de indruk onttrekken dat "Voor Koningin en Vaderland" geschreven is op effectbejag of om in het geveel te komen van de in de mode zijnde anti-Indiëveteranen-schrijvers en anti-militaristen.

Hierbij zal ik het laten. Hopende op betere tijden en serieuzer boeken over deze materie, laat ik de lezer en de geschiedenis oordelen.

J. Zwaan

TJANDI 1996

Ik was weer bij hen !!
Ik stond bij het grote witte kruis;
VOOR VREDE EN VEILIGHEID.
Met mijn bloemen in mijn hand,
Om mij heen meer dan duizend witte kruisen,
met op ieder kruis een naam,
Ik heb mijn bloemen voor het kruis gezet,
ze waren bestemd voor elk van hen.
Wat ik toen voelde toen ik daar alleen stond,
in hun midden is moeilijk te beschrijven.
Verdriet, weemoed, eenzaamheid en verlangen.
Ik heb ze in gedachten zien lopen op patrouille,
op de carrier, in de kantine;
van Mourik, Tak, oude Tanke, Weber, Aarns, van Dijken
en al die andere stoters.
Ik heb een traan weggepinkt,
Ik ben langs hun graven gelopen en voelde me heel dicht bij hen.
Ik heb soms even met hen gepraat,
want ze zijn nog steeds 20-21 jaar oud,
dat was de leeftijd waarop hun leven werd beëindigd,
en voor hun geliefden een moeilijke tijd begon.
Ik heb ook nog gedacht: hadden van Mierlo en Pronk hier nu maar gestaan,
dan hadden ze kunnen zien wie ze hebben nagetrapt,
dan hadden ze handje kunnen schudden met Poncke Princen.
Ach nee, misschien is het toch beter dat ze daar wegbleven.
Beter voor onze goede maten, zodat ze niet in hun rust gestoord kunnen worden.
Ik was weer bij hen en ik heb pas nu iets afgemaakt.
En jullie die daar liggen hebben iets afgemaakt dat jullie leven heeft gekost.

Harry Muijs,
5e bataljon stoottroepen



In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-saluut aan:

Y. van Greuningen	Zwammerdam
A.J. Alterink	Deventer
A. Donkers - 5 R.S.	Beek en Donk
D. Pater	's Heer Arendskerke
P. Betaubun - Para	Oss
A.A. Alting	Leerdam
C. Ollemans	Groot Ammers
A. Middelhoop	Krimpen aan de Lek
J. Janssen	Streefkerk
C. Dogger - A.M.V.J.	Amsterdam
T. de Jongh	London
	Ontario Canada
H.J. Koekkoek	Schagen
Mevr. W. Jansen-Rijsdijk	Oud Gastel
H.J. Peltier	Balkbrug
D. van Wieren	Wierden
W. van Breens	Driebergen
G. ter Stege	Steenwijksmoer
G.R. Hendriks	Rotterdam
E.J. Kremer	Spijkenisse
A. van der Vlies	Sluisdracht
H. Hendriks Berendsen	Hoogvliet
J. Kinderdijk	Baarn
J.B. Bouma	Fribourg, Zwitserland
W. Heige	Zierikzee
T. Koopman	Wolvega
A.J. Bosman - 5-4 R.I.	Nieuw-Heeten

sociale
VERBOND
VOMI

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons allen opricht medeleven U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten uit de Giroloterij en de Bankloterij.

Uw deelname aan de Giro- c.q. Bankloterij wordt daarom van harte aanbevolen.

DOCUMENT "OORLOG EN VREDE"

Iedere militair die van 1945 tot 1950 in Nederlands-Indië diende ontving het ereteken "Orde en Vrede" als waardering voor zijn/haar uitgevoerde zware en veelal gevaarvolle tropendienst. Deze waardering werd door de toenmalige Inspecteur Generaal der Nederlandse Strijdkrachten Z.K.H. Prins Bernhard zo treffend verwoord met:

"Het offer, dat velen uwer hebben gebracht is zwaar, maar het is gebracht voor de vrijheid van miljoenen onzer medemenssen".

Helaas wordt door een deel van het Nederlandse Volk deze waardering niet gedeeld; nee, zelfs gedurende een periode van meer dan vijftig jaar probeert men onze gevallen en overlevende Indië-veteranen te bekladden.

Men weigert dan te erkennen dat de periode 1945-1950 voor de Indië-veteraan meer betekend heeft dan het voeren van Politieacties, maar een noodzakelijk optreden tegen de terreur van guerilla groepen die de

ordelijke soevereiniteitsoverdracht en de opbouw van het land wilden verhinderen.

Een overgroot deel van deze jaren werd besteed aan het verrichten van humanitaire taken, waarbij dient te worden opgemerkt dat juist bij de uitvoering hiervan duizenden mensen zijn omgekomen, waaronder meer dan 6000 militairen van onze strijdkrachten.

Tengevolge van de miskenning en de negatieve publicaties over het gedrag van de Nederlandse militair in Nederlands-Indië, dreigt de Indië-veteraan de geschiedenis in te gaan als een soort oorlogsmisdadiger.

De negatieve publiciteit versterkt bij de Indië-veteraan het gevoel van miskenning en verbittering als hem, door familie, kinderen en kleinkinderen, de vraag wordt gesteld:

"Bent U ook zo'n misdadiger geweest?"

De samenstellers van het document "Orde en Vrede" hopen tegemoet te komen aan de al tientallen jaren uit de rijen van de Indië-veteranen op-

klinkende noodkreet:

"Wie neemt het nog eens echt voor ons op?"

In dit document wordt onze kant van de waarheid belicht en de Indië-veteraan kan met dit document in handen het Nederlandse volk en zijn nazaten bewijzen dat hij met gepaste trots mag zeggen:

"Ja, ook ik diende in de periode 1945-1950 in Nederlands-Indië".

Het document is samengesteld door de Indië-veteranen:

ir. R. Escher: Koninklijke Marine/Korps Mariniers
 drs. Ph.G. de Lange: Koninklijke Landmacht (O.V.W.-er)
 S.A. Lapré (RMWO): Koninklijke Nederlands Indische Leger. J. Zwaan: Kon. Landmacht (7 Dec. Div. dienstpl.).
 Degenen die in het bezit willen komen van een exemplaar van het document "Orde en Vrede" (uitgifte 7 december 1996) kunnen dit opgeven aan: Drukkerij/Uitgever Zalemans Nieuw Amsterdam BV Postbus 35, 7833 ZG te Nieuw Amsterdam. Kosten f 29,95.

TABEE TOEAN

Na het lezen van enkele recensies blijkt dat het gaat om een geval van taraxie. Een duur woord voor verstandsverbijstering, dat nog al eens voorkomt bij iedereen! Het is het moment dat men even het gezonde verstand verliest. In een moment van drift dat je iemand iets lelijks naar het hoofd slingert. Waar je later wel spijt van hebt het zo te hebben gezegd. Kan ook erger door een klap of stomp uit te delen. Of zeer gespannen omstandigheden van geweld, op straat, revolutie, enz. We spreken er dan over "dat alle stoppen zijn doorgeslagen". Die fase kan in allerlei omstandigheden ontstaan. We lezen het dagelijks, de kranten staan er bol van. Voor sensatie-broedschrijvers is dit je van het. Vader vermoordt enz., vrouw steekt man dood, enz. Dat is dan tijdens een ruzie of discussie. Maar het kan ook voorkomen in situaties van grote spanning.

Beklemt zitten in een grote menigte en dan met geweld een uitweg zoeken. Of daden plegen die je anders nooit zou doen wanneer je de tijd had gehad om je te bezinnen.

Bijvoorbeeld in een uit de hand gelopen demonstratie, of oorlog, of andere gewelddadige steer. Vandaar de uitleg van buiten zijn zinnen, verstandsverbijstering. Ergo niets bijzonders in geweldsituaties. Maar kan soms wel met een heel erg triest gevolg aflopen.

Hier wordt niet gesproken over het criminele vlak. Dat is een heel andere situatie. In Tabee Toean worden weer de Indiëgangers betrokken. Waarom zij? Waarover al genoeg hetze-verhalen zijn gelanceerd. Ook over dit onderwerp kan dat, zoals van: Zie je nou wel, heb ik je toch al gezegd dat het niet pluis was met die jongens. Die door kwaadwillenden nog eens worden aangedikt.

Er zijn genoeg van deze gevallen in de burgermaatschappij die geschikt zijn voor publicatie. Terecht dat minister Voorhoeve heeft gewelgerd. Deze film is niet belangrijk, belangrijker is hoe helpen wij de betrokkenen van beide partijen?

Al zegt Verheul in de recensie dat deze ex-militairen zijn geholpen. Maar intussen zijn er wel gruwelijke verhalen, enz. hiaraan vooraf vertoond.

Hoop dat in het vervolg films worden gemaakt van wat het leger er aan goeds "wel" heeft gedaan. Het aantal excessen is hooguit 1 promille geweest, maar goede daden uitzonderend! In welke films zijn die vertoond, en met de trotse vermelding dat die film duizenden bezoekers heeft getrokken? Niet alleen van pleisters uitsdelen dat uiteraard ook een goede daad was! Maar de hulp aan de bevolking met herstel van huizen,

bruggen, gevluchte bevolking terug brengen naar hun dorpen, legio gevallen.

Wie is "de held" die deze film wil samenstellen? Ook voor de "duizenden" bezoekers. Vandaar dat er voor mij

geen behoefte aanwezig is om de film te zien.

Mij is onbekend of een deel van de receptie bestemd is voor de hulpverlening aan nooddriftige ex-militairen, met identieke problemen. Stel deze

vraag omdat vermeld wordt dat de vier ex-militairen die aan de film hebben meegewerkt nu zijn "genezen".

H. Neumann,
Grootebroek, aug. 1996

REÛNIE

Op donderdag 7 november a.s. wordt de reünie gehouden van 4 R.S. en is het 50 jaar geleden dat het onderdeel te Nijmegen onder de wapenen kwam. Ter gelegenheid van dit gebeuren wordt er op die dag een reünie gehouden in de Lt. Kol. Tonnetkazernes te 't Harde.

Er bestaan plannen om eventueel een herdenkingsbundel uit te geven. Medewerking hieraan is mogelijk door toezending van foto's of verhalen van TOEN.

Inzendingen worden met belangstelling tegemoet gezien.

Inlichtingen contactadres 4 R.S.: H.A. Theunisse, Kastanjeweg 17, 5401 GW te Uden. Tel. 0413-250999.

SEMLAK

De huidige vliegbasis SEMPLAK bij Buitenzorg (BOGOR) wordt momenteel door de Indonesische luchtmacht gebruikt als helioperbasis voor West-Java.

In de jaren 1946 - 1950 werd de vliegbasis Semplak gebruikt o.a. door het 6th ARVA-squadron, het Artillerie Verkennings-squadron van de Koninklijke Luchtmacht.

Om een semplak-reünie van oud-militairen op te zetten, verzoeken we iedereen die ooit op deze vliegbasis heeft gelegen (Kon. Luchtmacht, LSK, KNILM of andere militaire afdelingen) zich hiervoor te melden. Bij voldoende belangstelling zou dan in de eerste helft van 1997 deze reünie Semplak/Buitenzorg plaats kunnen vinden. Tevens verzoek ik oud-luchtmachtmilitairen die mee willen helpen deze reünie op te zetten en te verwezenlijken mij daarover te berichten.

Alle oud-Semplakkers: gaarne bericht of aanmelding aan

S. Wolthuisen, Cepheusstr. 13,

1973 VR IJmuiden.

Tel. 0255-515057.

Het 4e Bat. Garde Regt. Prinses Irene houdt op donderdag 17 oktober a.s. haar 12e reünie in de Gen. Maj. de Ruyter van Stewveninck-kazernes te Oirschot. Het is dan ca. 50 jaar geleden dat deze Veteranen opkwamen in Arnhem.

Inlichtingen: Adm. Th. van Alst, tel. 0316-524002 (Zevenaar) of B. Fiering, tel. 0316-265650 (Duiven).

Vrijdag 22 november a.s. houdt het Transportbataljon (de rotaties 10 - 14 + Logbase) in de Oranjekazernes te Schaarbergen een reünie.

De daaraan verbonden deelnemerskosten bedragen f 20,- per persoon. Zij wier namen en adressen bekend zijn krijgen automatisch bericht. Men kan zich (vóór 1 november 1996) voor deelname aan deze reünie (ook zij die behoort hebben tot bovengenoemde doelgroep, maar waarvan de namen en adressen niet bekend zijn), aanmelden bij: Landmachtstaf, Interne zaken / Sie IV, Hfd. uitgifte Boekwerken Postbus 90711, 2509 LS Den Haag. Nadere inlichtingen via telefoonnummer: 0187-651447.

De reeds eerder in dit blad aangekondigde reünie van de Zelfstandige Afdeling BLAK, later de 7 Afdeling Lichte Luchtvaartartillerie, die in de periode 1958 t/m 1962 in Nederlands Nieuw-Guinea heeft gediend, zal worden gehouden op zaterdag 24 mei 1997 in de Prins Mauritskazernes te Ede. Wilt u persoonlijk worden uitgenodigd (januari 1997) geef dan uw adres voor 15 december door, als u dat nog niet hebt gedaan, op telefoonnummer 0318-681718. Zeg dit voort, zeg dit voort.

OP ZOEK NAAR / OPSPORING VERZOCHT

Sobat C.W. Kroezen zoekt het 4-delige herinneringsalbum van de 1e infanterie Brigade Groep der C-Divisie "7 december".

Wie weet waar dit misschien nog te verkrijgen is?

Inlichtingen s.v.p. naar C.W. Kroezen, De Pan 13, 5527 JC te Hapert. Tel. 0497-512991.

Rasmalen heeft zich dhr. Meier gemeld. Helaas is het telefoonnummer verloren gegaan, zodat dhr. Meier verzocht wordt contact op te nemen met de secretaris van VOMI Noord-Brabant Oost.

Als Veteraan van de 7e afd. Veld Art. op N.-Sumatra, zoek ik de nummers 1, 2 en 3 van de "Soldaten Reeks", geschreven door Hans Post en uitgegeven door uitgeverij "Pax" te Medan.

De titels zijn: "Bandjir over N.-Sumatra" en "Politioele Actie" en "Bandjir Bedwongen".

De boeken zijn verloren gegaan met de watersnoodramp 1953 in Zeeland. Ik zou ze graag willen overnemen tegen gemaakte kosten (verzendkosten) en/of vergoeding per boek.

Gaarne contact opnemen met sobat P.N. Meerman, Hogeboom 50, 4328 EJ te Burgh-Haamstede. Tel. 0111-653814.

Op de eerste dag van de 1e Politioele actie, 21 juli 1947, ontstond er vuurcontact tussen een patrouille van 3-3 Regiment Stoottroepen en TNI

Naar aanleiding van het artikel over de ziekteperiode van Janus van

tegenstanders in het voorterrein bij Tjibeber. Hierbij raakte de 1e Lt. van Os dodelijk gewond. Zijn zuster en haar man, Indië-veteraan J.R. Butter, zoeken ooggetuigen, die persoonlijk bij de bewuste gerechtshandeling aanwezig waren, dan wel daarover informatie kunnen verstrekken. Zij kunnen zich in verbinding stellen met: Fam. Butter-van Os, 6708 BV te Wageningen. Tel. 0317-420344.

Mevr. A. van Rijswijk-Eikelenboom te Vlaardingen wil graag contacten met vroegere dienstkameraden van haar in Nederlands-Indië gesneuvelde echtgenoot.

Sobat W.P. van Rijswijk, legernummer 25.01.10.101, 1e Cie, Stafpeloton 1e Mitrailleurbataljon, C-Divisie 7 december, was destijds gelegerd in Batavia. Op 2 mei 1946 was hij voor zijn dienstplicht opgekomen in Harderwijk. Op 27 oktober 1946 is hij met het m.s. Nieuw-Holland naar het toenmalige Nederlands-Indië vertrokken. Op 27 juli 1948 is hij in Soekaboemi gesneuveld en in Cheribon begraven, later herbegraven op Menteng Poeloe. Ten tijde van het verblijf van haar man in Indië was mevrouw van Rijswijk met haar zoon woonachtig in Schiedam. In 1967 zijn zij verhuisd naar Vlaardingen. Mevrouw van Rijswijk zou het zeer op prijs stellen als vroegere dienstkameraden van haar man contact met haar zouden opnemen.

Informatie graag richten aan: Mevr. A. van Rijswijk-Eikelenboom, Dijkzicht 51, 3135 HH te Vlaardingen. Tel. 010-4346420.

Els Hermann-Timmers wil graag in contact komen met oud-militairen, die gediend hebben met Hugo Timmers bij het Regiment Technische Troepen.

Op 2 mei 1947 is hij per m.s. Indrapoera vanuit Nederland vertrokken en op 29 mei 1947 in Palembang op Sumatra ontscheept. Op 27 maart 1950 keerde korporaal Timmers naar Nederland terug met het m.s. Georgia. Hugo Timmers was afkomstig uit Rotterdam en is in 1971 overleden. Zijn dochter, die toen 12 jaar was, wil nu iets meer te weten komen over wat haar vader meegemaakt heeft in het voormalig Ned.-Indië.

Degenen, die Hugo Timmers gekend hebben, worden verzocht zich in verbinding te stellen met Els Hermann-Timmers, Spuistr. 553, 2987 TV te Ridderkerk. Tel. 0180-416428.

Sobat A. Keesmaat is op zoek naar het boek "EEN BATALJON TROK VOORBIJ". Hij verzamelt alle boeken over Bataljons geschreven. Misschien is er iemand die dit boek of een ander in zijn of haar bezit heeft en hiervan afstand wil doen.

Het adres is: A. Keesmaat, Korenbloemstr. 46,

2951 BM te Alblasterdam. Tel. 078-6917352.

Sobat H. Bakker zoekt voor zijn neef Jack Jauzak in Jakarta de volgende KL-veteranen, die in de jaren 1947-1949 gelegerd waren op Sumatra bij Tandjung Pinang (Riau): Lindeboom (Tilburg), Wijnackers, v.d. Sluis en Stegeman (of anderen die zich hem nog herinneren). Jack was destijds 16 jaar, hij wil deze mannen heel graag weer ontmoeten in Nederland en/of bij hem thuis ontvangen.

Reacties graag aan: H. Bakker, Oldemaat 43, 8431 TN te Oosterwolde. Tel. 0516-516001.

Wie heeft in Indië veel contact gehad met Wilhelmus van der Ende, afkomstig uit Oegstgeest. Hij heeft gediend bij het 5e bat. Grenadiers, dat met de Kota Baroe op 16 november 1947 naar Indië is vertrokken. Voor zover we na hebben kunnen gaan, is Wil via Bali lange tijd op Timor gelegerd geweest. Zijn dochter, die haar beide ouders op 4-jarige leeftijd moest missen (beiden zijn in 1960 met een auto-ongeluk in Canada waar zij toen woonden, om het leven gekomen), zou graag in contact willen komen met iemand die Wil in Indië goed gekend heeft. Een ieder die ons kan helpen wordt verzocht contact op te nemen met A.J. Wijnouw, Margrietlaan 84, 6713 PN Ede, tel.: 0318-613407.

DAGORDER

Voor de Infanterie-bataljons en de aanvullende eenheden der Koninklijke Landmacht in Indië

Nu de eerste Divisie en haar vergezeldende bewakingsbataljons, aan welke eenheden Hare Majesteit vergunden de naam van "7 December" te voeren, op het punt staan sloop te gaan naar Nederlands Indië, is het mij een behoefte een woord te richten tot U, soldaten der Koninklijke Landmacht, die reeds aldaar verbleven

Gij, merendeels oorlogsvrijwilligers zijnde, hebt gedurende een jaar met kameraden van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger en die der

Koninklijke Marine voor de schier bovenmenselijke taak gestaan recht en veiligheid te hergeven aan het onmetelijke Rijksdeel, dat door de vijand in een chaos was herschapen. Gij hebt de spits afgebeten onder de moeilijkst denkbare omstandigheden. Uw moed en Uw toewijding moesten aanvullen wat U aan oefening en bewapening ontbrak. Gij hebt het in U gestelde vertrouwen niet beschaamd.

Ook op U is ten volle van toepassing het bekende woord: "nimmer hebben zo veel aan zo weinigen zo veel te danken gehad".

Duizenden danken aan U het leven, onder bescherming van Uw wapenen zijn verlaten woningen weder

woond, verwaarloosde velden wederom bebouwd.

Ik doe een beroep op U, mannen van het eerste uur, om hen die thans komen als kameraad in Uw midden op te nemen. En opdat een ieder der nieuwkomenden wete wie hij tot voorbeeld kan nemen, heb ik bij afzonderlijke order bepaald, dat Gij, officieren en onderofficieren zowel als manschappen voortaan kenbaar zult zijn door een distinctief op de rechtermouw, waarin de letters "O.V.W." gedekt door de Koninklijke Kroon.

's-Gravenhage, 28 september 1946

de Minister van Oorlog
w.g. FIEVEZ
(uit: Gedenkboek 1-4 RI)
ingezonden door J. v.d. Ham

TEMPO DOELOE (Feuilleton)

TIMOR III

De voedselvoorziening van de guerilla-commando's op Timor gaf enorme problemen... De Portugese autoriteiten, die het civiele bestuur in hun enclaves nog uitoefenden, waren niet van zins de geallieerde guerilla's te onderhouden. Portugal had in december 1941 het geïsoleerde gebied tegen de bezetting van zijn territorium op Timor door Nederlandse en Australische militairen. Het neutrale Portugal, dat bovendien door een fascistische dictator Salazar werd bestuurd, wenste niet bij de volgens Salazar imperialistische oorlog tussen Duitsland, Italië en Japan en de geallieerden te worden betrokken. De instructies uit Lissabon aan de bestuurders van de in december door de geallieerden bezette koloniën op Timor, luiden dan ook (vrij vertaald): "Blijf neutraal. Geef steun aan de op ons grondgebied verblijvende bezettingstroepen of aan in strijd verwikkelde legereenheden, van welke kant dan ook".

De strubbelingen met de Portugezen over de voedselaanvoer naar de strijdende militairen waren tengevolge daarvan legio. De inheemse bevolking van de beide Portugese enclaves was de bezetters slecht gezind. In talrijke kampings boden de Timorezen echter wel hulp aan de Japanners. Ze wezen oprukkende Japanse troepen de weg naar de kampementen van de guerilla's en meldden hen de plaatsen waar deze werden gesignaleerd. Met dreigementen en beloften slaagden de guerilla's er, na veel moeite, in regelingen te treffen met plaatselijke en regionale bestuurders betreffende de voedselvoorziening. Het plegen van geweld en het toepassen van intimidaties waren in een aantal gevallen echter noodzakelijk om de voedsel- en legeringsbehoeften veilig te stellen. Ook op het Nederlandse gedeelte van het eiland deden zich tengevolge van de zeer vijandige houding van de inheemse bevolking veelvuldig gelijke situaties voor. Pas half mei slaagde men er in zodanige omstandigheden te scheppen dat met de patrouillegang en het inlichtingenwerk kon worden begonnen. Op 23 mei gingen generaal Veale en

Lt. Kol. Van Straten voor besprekingen over tactiek en voortzetting van de strijd naar Australië. De Kapitein-KNIL Breemauer nam het bevel over de Nederlandse strijdkrachten over. Overste Spencer dat over de Australiërs.

Timor was intussen, doordat de Japanners de omliggende eilanden van de zgn. Grote Soenda-archipel: Flores, Soemba, Soembawa en Lombok hadden veroverd (Nederlands-Indië had al op 12 maart officieel de wapens gestrekt), in feite een omsingelde "vesting" geworden. Binnen de eilandvesting Timor streken in totaal toen nog 650 guerilla's hun eenzame zware strijd tegen de superieur bewapende en goed getrainde Japanse troepen verder. Onder de 650 geïsoleerde mannen waren 200 KNIL-militairen, van wie 120 Europeanen. De Nederlandse guerilla's waren verdeeld over drie pelotons, te weten:

- 1e peloton in Foho/Ren. (Kapitein De Jong)
- 2e peloton in Fatululik (Kapitein Van Swieten) en
- 3e peloton in Dacolo (Luitenant Zijlstra).

Het peloton De Jong kreeg op 9 juni als eerste radiocontact met Port Darwin (Australië).

Deze situatie duurde tot 9 augustus, de datum waarop de Japanners een minitieuze voorbereid offensief tegen de guerilla's startten. Als uitgangspunt voor hun aanvallen richtten ze de plaats Woreli op het eilandje Kivar voor de noordpunt van Timor als ravitailleringencentrum in. Ze vrijwaarden zich, door het vestigen van hun aanvoercentrum op een eiland, van aanvallen en vernielingen van hun ravitailleringencentra door de guerilla's. Het eerste treffen tussen de Japanners en de guerilla's (het peloton Van Swieten) vond plaats op 13 augustus bij kampong Bobonaro. Over het verloop van de daarna ontbrande strijd der guerilla's hoop ik ik U in een volgend artikel verlag te doen.

J. Zwaan

Van de Redactie

In het op pagina 1 geplaatste artikelje van de redactie onder de titel "Bij de voorplaat" is te lezen dat men ook een (of meer) foto(s), ter plaatsing op de omslag (met een bijbehorend verhaal per foto), kan inzenden. Het zal eenieder duidelijk zijn dat, wanneer er meerdere omslagfoto's (uiteindelijk gaat het hier om slechts zes foto's per jaar) ingezonden worden, dat er dan door de redactie een keuze gemaakt dient te worden. De redactie gaat er van uit dat de inzenders begrip zullen hebben wanneer hun foto+artikel niet geplaatst wordt. Inzenders staan het door hen ingezonden materiaal af aan de redactie (dus geen retourring), dit mede omdat bij een niet-plaatsing in het eerstvolgende nummer van de "Sobat", plaatsing in een later nummer wel mogelijk is. De redactie dankt inzenders (overigens ook voor alle andere ingezonden, maar (nog) niet geplaatste artikelen), voor hun begrip in deze.

Verder vraagt de redactie nogmaals zich strikt te willen houden aan de sluitingsdata voor het inzenden van copy. Deze data voor de eerstvolgende drie nummers zijn:

28 oktober voor nummer 50, verschijnend in december 1996

30 december voor nummer 51, verschijnend in februari 1997 en

03 maart voor nummer 52 verschijnend in april 1997.

Paradijs

Vaak hoor 'k nog het ruisen van de palmen en de zee
Ruik dan weer de geuren van melati en saté.

De horizon blijft boeien met 'n zicht oneindig ver
'n Banteng hoor ik loeien aan de klm verschijnt een ster.

Heimwee naar de tropen is een lange verre reis
Laten we dan ook hopen dat ze blijven 'n Paradijs.

Kees van Hooiland, Oldenzaal

NIEUW-GUINEA 2

Alvorens in te gaan op de diplomatiek/politieke ontwikkelingen, die leidden tot het Nederlands-Indonesisch conflict om Nieuw-Guinea 1950-1963, wil ik eerst verantwoording afleggen voor de door mij, ten behoeve van dit artikel, gebruikte bronnen.

Theo Peters schrijft in het voorwoord van zijn boek: "Nederlands Nieuw-Guinea 1945-1962", 'Een naoorlogse kroniek', dat het vinden van origineel archiefmateriaal over deze periode erg moeilijk is. De archieven over de strijd daar gevoerd, zijn nog steeds gesloten. Theo Peters geeft in kroniekvorm een helder en vrij gedetailleerd beeld van de dramatische gebeurtenissen in dit voormalige Nederlandse gebiedsdeel. In verhalende vorm geven de overige door mij geraadpleegde werken veelal dezelfde gegevens.

Krantenberichten uit die tijd zijn voor wat de dateringen betreft minder betrouwbaar. Uiteraard kloppen, als men de kroniek van Peters en de overige verhalen naast elkaar legt, de data niet altijd. In de narratieve (verhalende) overzichten zijn de data helaas niet altijd exact vermeld.

Peters geeft die meestal wel. Voor wat de dateringen betreft heb ik dan ook in een aantal gevallen op Peters kompas gevaren. Het heldere chronologische verslag van deze oud-marinier, die de strijd op Nieuw-Guinea gedeeltelijk zelf heeft meegestreden, lijkt mij een verdienstelijk werk en relatief betrouwbaar. Hulde voor zijn speurzin en accuratesse. De andere werken geven meer reliëf en diepte aan het destijds gebeuren en kunnen als meer verklarend en analyse-rend worden beschouwd. Vooral het monumentale werk van Jan Hagen: "Rimboevliegers", "De Luchtvaart-historie van Nederlands Nieuw-Guinea 1935-1962", is een minutieus verslag over het aandeel van de luchtmacht (militair en civiel) in Nieuw-Guinea. Het zeer bij de zaak betrokken emotionele boek van dr. J.V. de Bruyn: "Het Verdwenen Volk" is een verbijsterend verslag van een talende Nederlandse overheid en de trieste teloorgang van een volk (de Papoea's) dat eens aan onze zorgen werd toevertrouwd.

De kwestie Nieuw-Guinea van dr. P. de Beus "Ons laatste oorlogje" en van John Jansen van Galen "Nederlands Nieuw-Guinea 1945-1962" behandelen bijna uitsluitend het politiek/diplomatieke spel rond dit laatste Nederlandse gebied in Oost-Azië. Het hierna volgende relaas wil ik de titel meegeven van:

"Nieuw-Guinea 2. Diplomatie"

Al tijdens de ronde tafelconferentie van 1949 maakten de Indonesische onderhandelaars ernstig bezwaar tegen het Nederlandse voornemen Nieuw-Guinea bij de soevereiniteits-overdracht in Indonesië van deze overdracht uit te sluiten. Het gebiedsdeel Nieuw-Guinea kreeg eigenlijk al vanaf het prille begin van haar bestaan te maken met provocaties van Indonesische zijde. De Indonesiërs bleven permanent aandringen op overdracht van het gebiedsdeel aan Indonesië. Nederland scheen echter vast besloten hun halve eiland naar zelfstandigheid, los van Indonesië, te willen leiden. Het leek aanvankelijk hun vaste voornemen de Papoea-bevolking een eigen staat te geven. Het gebiedsdeel, voorheen een gedeelte van Nederlands-Indië, behoorde etnisch gezien weliswaar niet tot Indonesië, maar zulke gebieden waren er binnen de Indonesische archipel wel meer te noemen.

Soekarno, c.s. hield echter stand dat de Indonesische volken, rassen, stammen en taalgebieden één volk vormden, inclusief Nieuw-Guinea. Nederland toonde voor deze illusie echter aanvankelijk geen belangstelling en probeerde de Papoea-stammen op Nieuw-Guinea, in zekere zin een stamverwante etnische eenheid, voor te bereiden op een nationale onafhankelijkheid. Soekarno bleef echter vastbesloten eisen dat ook dit laatste stuk van het voormalige Nederlands-Indië bij Indonesië zou worden ingelijfd.

Zijn droom van een verenigd Indonesië, op basis van het grondgebied der voormalige Nederlandse kolonie Indië, wilde hij koste wat koste verwezenlijken. En al spoedig begon Nederland, evenals gedurende het Nederlands-Republikeinse conflict in

de jaren 1945-1949, weer op twee gedachten te hinken. In Nederland reageerde men verdeeld op de Indonesische confrontatiepolitiek. De regering en het parlement namen steeds een halfelachtige houding aan tegen het militaire en verbale geweld van Indonesië. Reeds op 25 maart 1950, tijdens de eerste ministers-conferentie van de Nederlands-Indonesische Unie over Nieuw-Guinea, verklaarde de Nederlandse minister van overzeese gebiedsdelen, Van Maarseveen, dat Nederland Nieuw-Guinea aan geen ander land zou afstaan dan aan Indonesië. Deze dubieuze uitspraak, die hem door de Staten-Generaal ernstig werd kwalijk genomen, wees reeds toen op een twijfelende houding van onze regering. Een z.g. paritaire commissie Nieuw-Guinea, bestaande uit drie Nederlandse en drie Indonesische leden, bezocht van 5 tot 17 mei 1950 Nieuw-Guinea.

Op 17 augustus 1950 verklaarde de Indonesische president ter gelegenheid van het zogenaamde 5-jarig bestaan van Indonesië: "Als Irian Barat (West Nieuw-Guinea) in 1950 niet bij Indonesië komt zal er een geweldige strijd ontbranden, die zal voortduren tot op het moment dat Irian Barat bij Indonesië is teruggekeerd". Het was deze feitelijke oorlogsverklaring van Indonesië aan Nederland, zeven en een halve maand na de plechtige ondertekening van de soevereiniteits-overdracht, die onze "partner" in de Nederlands-Indonesische Unie metamorfoseerde tot onze vijand.

Gedurende de conferentie van Nederland met Indonesië, van 4 tot 27 december 1950, eiste Mohamed Roem (dezelfde Indonesische onderhandelaar, die samen met onze minister van Buitenlandse Zaken Stikker de soevereiniteits-overdracht van Nederlands-Indië aan Indonesië, precies een jaar daarvoor, 27 december 1949, had bewerkstelligd) de overdracht van Nederlands Nieuw-Guinea aan Indonesië. Nog hield Nederland tijdens deze conferentie het been stijf. Maar erg overtuigend was deze stouterheid al niet meer. De besprekingen mislukten.

De 18e januari 1951 vonden in de tweede kamer in Nederland de z.g.

Nieuw-Guinea debatten plaats. De socialisten stelden tijdens deze debatten een vergelijk met Indonesië primair, de toekomst van Nieuw-Guinea secundair. Op 24 januari ontstond hierover in Den Haag zelfs een kabinetscrisis; inzet de kwestie Nieuw-Guinea. Minister D.U. Stikker van Buitenlandse Zaken eiste, ter bevordering van de betrekkingen met Indonesië, zelfs de overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië. Maar dit ging het parlement in meerderheid vooralsnog te ver. Het op 13 maart daarna volgende geharformeerde kabinet Drees besloot, om verdere politieke crises te voorkomen, de kwestie Nieuw-Guinea tot 1952 in de ijskast te plaatsen.

De eerste grote barst in de Nederlandse vastberadenheid over de toekomstige status van Nieuw-Guinea was ontstaan.

In Indonesië, waar eveneens een nieuw kabinet aantrad, verklaarde de minister-president Wirjoesoenjo bij de installatie van zijn regering, dat de Ronde Tafel-accorden met Nederland herzien dienden te worden. De president, op zijn beurt, verklaarde in zijn traditionele 17 augustusrede, de onafhankelijkheidsherdenkingsrede, dat de Nederlands-Indonesische-Unie diende te worden verbroken. De 21e september antwoordde de Nederlandse regering, in antwoord op de 17-augustusrede van Soekarno, dat Nederland bereid was met Indonesië opnieuw over Nieuw-Guinea te praten. Een notawisseling over de heropening van de bilaterale onderhandelingen volgde. Ondanks al deze tegemoetkomingen van Nederlandse zijde, legde 7 december 1951, Indonesië in de haven van Tandjong Priok (Djakarta), beslag op een Nederlands schip dat met wapens en munitie voor de Nederlandse strijdkrachten op Nieuw-Guinea aan boord, op weg was naar Hollandia, de hoofdplaats van Nederlands Nieuw-Guinea.

De 16e september 1952 deelde de Nederlandse regering, via de troonrede, mee dat ze bereid was de besprekingen over Nieuw-Guinea met Indonesië te hervatten. De ijskastperiode scheen voorbij. In feite was er echter van een ijskastperiode nimmer sprake geweest.

Op 25 juni 1953 trad in Den Haag het 3e kabinet Drees aan. De ARP (Anti Revolutionaire Partij) verving de VVD (Partij voor Vrijheid en Democratie) in

deze coalitie. Mr. J.M.A.H. Luns van de KVP (Katholieke Volks Partij) werd Minister van Buitenlandse zaken.

Minister Luns, die in juli 1953 een bezoek aan Indonesië bracht, werd daar meteen tot persona non grata verklaard vanwege zijn standpunt over de status van Nieuw-Guinea. Luns ontpopte zich als een fel tegenstander van overdracht der kolonie aan Indonesië.

In maart 1954 stelde de Indonesische regering voor, de besprekingen over Nieuw-Guinea met Nederland te heropenen. De voorgestelde heropening der besprekingen werd in juni gerealiseerd. De eisen van Indonesië waren echter onveranderd gebleven.

Nog steeds was de onvoorwaardelijke eis: "Onmiddellijke overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië" en ontbinding van de Nederlands-Indonesische-Unie, plus herziening van de accorden der Ronde Tafel-Conferentie van 1949. Nederland weigerde deze punten op de agenda te plaatsen, waarmee ook deze conferentie mislukt was en eindigde.

In augustus 1955 kwam een verzoek binnen van 18 Aziatische en Afrikaanse landen bij de VN, om de kwestie Nieuw-Guinea opnieuw op de agenda van de VN te plaatsen. Dit verzoek werd in oktober ingewilligd. In aansluiting op deze VN-beslissing reisde minister Luns op 1 december 1955, namens ons land, naar New-York. Aan dit vertrek naar de VN-vergadering waren besprekingen tussen Nederland en Indonesië vooraf gegaan. De beradslagingen in de VN op basis van een gezamenlijk door Nederland en Indonesië ingediend communiqué, handelde echter hoofdzakelijk over de ontbinding van de Nederlands-Indonesische-Unie. Ten opzichte van Nieuw-Guinea handhaafden beide naties hun oude standpunten.

Betreffende de opheffing van de Nederlands-Indonesische-Unie confererden Nederland en Indonesië gedurende de hele maand december in Den Haag. Deze onderhandelingen werden in januari 1956 in Genève voortgezet. Na een onderbreking en ampele ruzies werden de besprekingen tenslotte op 8 februari hervat. De hervatte conferentie leidde op 13 februari tot de eenzijdige opzegging van het Unteverband met Nederland door Indonesië.

Djakarta benoemde twee weken daarna op 28 februari, een

Indonesische gouverneur voor Irian Barat. Nederland protesteerde, op 3 maart, fel tegen de gouverneursbenoeming en het eenzijdig opzeggen van de Nederlands-Indonesische-Unie. Het Indonesische kabinet aanvaardde op 25 juni 1956 een voorstel, waarin het besluit was verrat, dat alle overeenkomsten met Nederland, vastgelegd in de Ronde Tafel-overeenkomsten, werden opgezegd.

De 13e oktober trad in Nederland het vierde kabinet Drees in functie. Volgens de regeringsverklaring van deze nieuwe regering zou de politiek ten opzichte van Nieuw-Guinea aangepast blijven.

Het jaar 1957 bracht in Indonesië de officiële afschaffing van de democratie. Van de Ronde Tafel-accorden bleef, zoals reeds was verwacht, niets meer over. Concluderend kan men vaststellen, dat Soekarno, cum suis, in 1949 aan vele verlangens van de Nederlandse onderhandelaars waren tegemoet gekomen om de soevereiniteits-overdracht zo snel mogelijk te realiseren, zonder dat ze ooit van plan zijn geweest zich aan de overeenkomsten te houden.

Fini Nederlands-Indonesische-Unie, fini Nederlands Gemeenbest, fini personele unie met Indonesië, via de Nederlandse Kroon.

Enkele dagen, nadat Soekarno op 21 februari 1957 in een officiële toespraak zijn parlement had meegegeeld dat een westerse vorm van democratie voor Indonesië niet geschikt was, vergaderden in de VS van Noord-Amerika de Verenigde Naties (23 februari). Tijdens deze bijeenkomst werd op 8 oktober door een aantal Afro-Aziatische landen en Joegoslavië een verzoek ingediend om de kwestie Nieuw-Guinea op de agenda van de Algemene Vergadering te plaatsen. Het verzoek werd gehonoreerd. Dit verzoek, behelzende een voorstel om een Commissie van Goede Diensten met betrekking tot Nieuw-Guinea te benoemen, haalde echter vooralsnog niet de vereiste tweederde meerderheid in de Algemene Vergadering van de VN.

Tijdens een bezoek van de minister van Oorlog en Marine ir. Staf aan Nieuw-Guinea en Australië, bleek dat de Australische regering positief stond ten opzichte van het Nederlandse standpunt inzake Nieuw-Guinea.

In augustus 1957 diende Indonesië,

nu samen met 20 Afro-Aziatische landen, voor de vierde keer een verzoek bij de VN in om de kwestie Nieuw-Guinea opnieuw op de agenda van de Algemene Vergadering van de VN te plaatsen. Tijdens de zitting van de Algemene Vergadering in oktober dreigde de Indonesische minister van Buitenlandse Zaken Soebandrio Nederland met andere dan politieke middelen te dwingen Nieuw-Guinea aan Indonesië over te dragen.

In november daaraanvolgend leed Indonesië voor de vierde keer een nederlaag in de VN. Australië en Nederland kondigden staande deze vergadering aan nauwer te gaan samenwerken. Kennelijk vreesde Australië de Indonesische strijdkrachten, na een overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië, te dicht in de buurt te krijgen.

Na het échec van zijn pogingen Nieuw-Guinea via de VN in zijn macht te krijgen, braken in Indonesië hevige anti-nederlandse rellen uit. Nederland stuurde een onderzeebootjager naar Singapore. De Indonesische regering besloot hierop definitief Irian Barat met geweld van wapenen te "bevrijden". Een nieuwe poging van Indonesië in november 1957, om de kwestie Nieuw-Guinea via de VN opgelost te krijgen, leed opnieuw schipbreuk, waarna Indonesië Nederland voor de zoveelste keer dreigde het conflict met militair geweld op te lossen. Geen Nederlander werd vervolgens na december meer in Indonesië toegelaten. In Djakarta, waar de anti-Nederlandse rellen nog steeds voortduurden, bezetten relschoppers het kantoor van de KPM (Koninklijke Paketvaart Maatschappij). De KPM verzorgde nog steeds, als in de koloniale tijd, de insulaire verbindingen in het immens Indonesische eilanden-rijk.

Achtendertig KPM-schepen werden vastgehouden in Indonesische havens. Een groot aantal Nederlandse bedrijven in Indonesië werd eveneens door het rebelse grauw bezet. De minister-president van Nederland dr. W. Drees verklaarde naar aanleiding van deze gebeurtenissen, dat zijns inziens de betrekkingen met Indonesië zouden verbeteren als Nederland het gebiedsdeel Nieuw-Guinea aan Indonesië zou overdragen.

Als een soort Sinterklans-geschenk aan Nederland kondigde de Indonesische minister van justitie

hierop aan, dat alle Nederlanders Indonesië moesten verlaten. De uit deze maatregel voortvloeiende evacuatie van Nederlandse staatsburgers uit Indonesië trof tussen de 45- en 50.000 personen. Intussen patrouilleerde een Nederlandse oorlogsbodem, ter bescherming van de KPM-schepen, intensief in de Indonesische wateren. Gedurende de eerste maanden van 1958 dirigeerde de Indonesische marine een aantal eenheden naar het oostelijke, aan de wateren van Nieuw-Guinea grenzende, zeegebied van Oost-Indonesië. Toen op Celebes (Sulawesi) een opstand uitbrak tegen het Indonesische gezag en er zelfs een Oost-Indonesische tegenregering werd gevormd, kon tengevolge van deze revolutie de Nederlandse marine niet langer onbepaald optreden tegen gesignaleerde Indonesische oorlogsschepen, daar niet duidelijk was of de betreffende bodems op weg waren naar Nieuw-Guinea of naar de opstandige gebieden in Oost-Indonesië. De tegenregering in Oost-Indonesië liet een aantal vastgelegde KPM-schepen uitvaren. Deze schepen stoomden vervolgens, onder bescherming van Nederlandse marine-eenheden, op naar Sorong op Nieuw-Guinea. Op deze KPM-schepen bleken zich een groot aantal passagiers te bevinden, die evenals de schepen door de Indonesische marine waren vastgehouden. Onder deze passagiers waren 93 Nederlanders, 172 Indonesiërs en plus-minus 50 buitenlanders uit diverse landen. In de wateren ten noorden van Nieuw-Guinea vonden, terwijl de bovengenoemde gebeurtenissen plaatsvonden, een aantal zeegevechten plaats, waarbij ook twee Nederlandse onderzeebootjagers betrokken waren.

De zogenaamde Indonesische confrontatie-politiek tegen Nederland in Indonesië, werd ook in het binnenland steeds verder opgevoerd. In april 1958 stelde de Indonesische regering alle Nederlandse bedrijven onder staatsstelsel.

Bij besprekingen van Nato-ministers in Kopenhagen, liet de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken J.F. Dulles zich in bezorgde zin uit over de houding van Indonesië in het conflict met Nederland over Nieuw-Guinea. Indonesië was woedend. Luns, onze minister van Buitenlandse Zaken, vatte de verklaring van Dulles op als een garantie van Amerika om

Nederland, in geval van een Indonesische aanval op Nieuw-Guinea, bij te staan. Deze opvatting bleek echter, na nadere informatie te hebben verkregen, onjuist te zijn. De Nederlandse regering besloot hierop in juni 1958 zijn strijdkrachten op Nieuw-Guinea te versterken met maximaal 400 manschappen. Marine-eenheden, luchtmachtversterkingen en aanvullende grandtroepen werden aangewezen voor dienst in Nieuw-Guinea.

Radaruitrustingen voor de luchtmacht, stukken luchtdoelartillerie (de Indonesische luchtmacht beschikte over een numeriek overwicht in het omstreken gebied) voor de landmacht en lichte wapens voor de infanterie kwamen in januari 1959, op Nieuw-Guinea aan. Engeland leverde gelijktijdig vliegtuigen voor de Indonesische marine, terwijl Australië meedeelde geen militaire steun bij een Indonesische aanval op Nieuw-Guinea aan Nederland te zullen verlenen. Evenals de Sowjet-Unie leverden de Verenigde Staten van Noord-Amerika wapens aan Indonesië. Nederland kwam steeds meer geïsoleerd te staan, doordat de vermeende bondgenoten, die aanvankelijk steun hadden toegezegd, om voornamelijk commercieel/economische redenen Nederland lieten vallen. In Den Haag bleef men echter hopen op militaire steun van Amerika. In Nederland zelf nam de verdeeldheid in politieke en regeringskringen ten opzichte van de Nieuw-Guinea-politiek echter met de dag toe.

In mei 1959 trad in het moederland weer een nieuw kabinet aan: Het kabinet De Quay, met Luns weer als minister van Buitenlandse Zaken. S.J. van den Berg werd minister van Oorlog en Marine. De Quay verklaarde de politiek met betrekking tot Nieuw-Guinea op de oude voet te zullen voortzetten.

"Over de status-quo van het gebiedsdeel zal niet worden onderhandeld". De 28e juli werd in Den Haag een wetsvoorstel tot wijziging van de dienstplichtwet, die het uitsenden van dienstplichtige militairen naar Nieuw-Guinea mogelijk zou maken, door het parlement aanvaard. Over de mogelijkheid, dat de regering daadwerkelijk tot uitzending van dienstplichtige militairen naar Nieuw-Guinea zou overgaan, ontstond in Nederland grote commotie. Nederlands-Nieuw-Guinea kwam in

september 1959 te ressorteren onder het departement van Binnenlandse Zaken. Het ministerie van Zaken Overzee werd gelijktijdig opgeheven. In Nederlandse politieke kringen won intussen de gedachte om Nieuw-Guinea onder internationaal toezicht te plaatsen steeds meer veld. Het bedrijfsleven in Patria oefende gaandeweg steeds meer druk uit op de politiek in Den Haag om Nieuw-Guinea aan Indonesië over te dragen.

Langzaam brokkelde de wil, om de Papoea's in Nieuw Guinea naar zelfstandigheid te leiden, af. Economische belangen werden belangrijker geacht dan rechtvaardigheid, gegeven beloften aan de Papoea's en het recht van honderdduizenden mensen.

In februari 1960 zegde Nikita Chroetsjow, de Sowjet dictator van dat moment, tijdens een bezoek aan Indonesië Soekarno grote financiële hulp toe (130 miljoen dollar). De verhouding Nederland-Indonesië verslechterde, gedurende het jaar 1960, met de dag. Nederland versterkte zijn strijdkrachten in Nieuw-Guinea. In het bijzonder marine-eenheden droegen bij tot de defensie van het gebiedsdeel.

In zijn traditionele 17-augustus-rede verklaarde Soekarno in 1960, dat "vanaf nu de "bevrijding" van Irian Barat via militaire middelen zou worden gerealiseerd".

In Den Haag werd onder druk van de Amerikaanse president Kennedy, het Nederlandse zakenlieden-collectief, de VN en het internationale communisme, de regering in de richting van internationalisering van het Nieuw-Guinea-conflict gedreven. Het onder toezicht stellen van het rijkgebied Nieuw-Guinea van de VN werd meer en meer door de Nederlandse regering als een mogelijke vluchtweg uit het conflict gezien.

De Nederlandse eisen met betrekking tot het zelfbeschikkingsrecht van de Papoea's werden formeel wel onderschreven. Het was echter duidelijk dat de internationale politiek het Nieuw-Guinea-probleem, ongeacht de gevolgen, uit de wereld wenste te helpen. Een tijdelijk schijntoezicht door de VN zou, zo redeneerden de wereldleiders, Nederland de kans geven zijn gezicht niet te verliezen en zou Indonesië tevreden stellen. De Papoea's speelden in dit politieke spel geen rol. Plannen om Nieuw-Guinea bij Papoea (Oost-Australisch

Nieuw-Guinea) te voegen, wat zeker de beste oplossing zou zijn geweest, werden niet eens overwogen. Druk, wereldwijd, diplomatiek overleg volgde. De hele wereld bemoedde zich met het Nederlands-Indonesisch conflict om Irian Barat. Het verzet van Nederland moest koste wat koste gebroken worden. De Papoea's moesten worden geofferd op het altaar van de dollar-almachtig. Recht en gerechtigheid of het zelfbeschikkingsrecht van de Papoea-bevolking in Irian Barat, hun welzijn en hoop op een toezegde zelfstandigheid speelden in het spel der belangen geen rol meer. Ook in Den Haag werd drittig overlegd, gekonkeld, geruzied en gelobbyd over hoe te handelen. De tegenstanders van overdracht aan Indonesië werden systematisch murw geboukt.

Principes en gedane toezeggingen voor zelfbeschikking werden brutaal geloochend.

Eind 1961 ging Nederland definitief overstag. Zelfs Luns aanvaardde, zij het tandenknarsend, het principe van internationalisering (een farce) van Nieuw-Guinea.

De Algemene Vergadering van de VN sists op 28 november 1961 het overwijd hervatten van de Nederlands-Indonesische besprekingen over Irian Barat (Nieuw-Guinea was verleden tijd). Ondanks de feltelijke capitulatie van Nederland voor de bedreigingen van Indonesië en het diplomatieke geweld van Amerika en de VN, ging Nederland ogenschijnlijk nog door met de Papoea's wijs te maken dat ze te zijner tijd hun onafhankelijke staat zouden krijgen. In het kader van dit camouflage-beleid kregen de Papoea's, op 1 december 1961 een eigen staatswapen. Indonesië beloofde in het voetspoor van de gehate Nederlanders op 11 december de Papoea's eveneens een eigen staat West-Papoea met een Papoea zelfbesturende Papoea-Raad, een eigen vlag en een eigen volkslied. Je reinste volksverlakkerij. De Papoea's waren de facto reeds gedegradeerd tot pionnen op het diplomatieke/politieke schaakbord der internationale belangengemeenschappen, inclusief Nederland en Indonesië.

De autoctonen van Irian Barat werden nog slechts geschoven als dode spelelementen. Maar het spel der vossen werd cynisch verder gespeeld. Hoewel de Nederlandse koning in het schaakspel der grootmachten al lang

schaakmat stond, bleven de spelers voor de schijn en ter geruststelling van hun politieke achterbannen, schijnheilig doorspelen en met hun pionnen, paarden, lopers, kastelen en dames verder schuiven.

Nog hoopten de Papoea's. Nog steeds streden de soldaten en overlegden de bestuurders op het al verkwanselde voormalige Nederlands Nieuw-Guinea. Nog wisten de mensen in het veld niet dat ze alreeds dode speelstukken in een reeds beslist spel waren geworden.

De natieve Papoea's zongen hun volkslied: "O my land Papias, jou, mijn geboorteland heb ik lief, tot aan het einde van mijn leven". En ze keken op naar hun vlag: Een wit veld, met zes blauwe banen rechts op een rood-wit-blauw veld, en links een vijf-puntige witte ster op een rood veld. Maar hoe konden ze weten, deze trouwe helpers van het Nederlandse gouvernement Nieuw Guinea, dat deze trotse vlag nooit zou wapperen boven het hen beloofde vrije West-Papoea. Ze waren een verraden volk dat spoedig van de aarde zou verdwijnen.

J. Zwaan



**Speciale aanbieding
V.O.M.I. - adreszegels**

toko

**V.O.M.I. - demobilisatiespeldje
met sureté en zwaar verguld**



K.B. kwaliteit f 12,50 franco



**V.O.M.I. - OVW insigne
afmeting 11 mm hoog
met sureté en zwaar verguld
K.B. kwaliteit f 12,50 franco**

U kunt ze bestellen bij het Fonds
Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland te
Ter Aar

OPSTELLING NIEUW INGEVOERDE LEDEN IN COMPUTER-ADMINISTRATIE VAN 11 AUGUSTUS TOT EN MET 23 SEPTEMBER 1996

Naam	Woonplaats: Land	Provincie P	Leeuwarden	Kroode J.M. ten	Voebeurg
Bijl P.C.D.	's Gravendeel	Koldijk J.A.	Leeuwarden	Donkol W.E.	Voebechoten
Laauw A. de	Alkmaar	Dijk H. van	Lelystad	Lakeman H.	Wateringen
Peereboom H.	Alkmaar	Kuipers F.	Lelystad	Pol H.	Wabsum
Rand J. de	Almere	Aarntzen Joh.	Lindsay Ontario	Broekhuizen J.M.	Werkhoven
Schult A.	Almere	Bleker E.J.	Lochem	Kogenant D.B.	Wijchen
Enkelaartrath J.	Almelo	Van Kampen D.	London Ontario	Feytel A.G.	Wisselerke
Meyer W.H.	Almere		Canada	Hoek A. v.d.	Woerden
Groot W.J.	Almere		Canada	Wilpetra H.	Wyoming Ontario
Wijzena M.	Aledorf Duitsland	Handriks G.	Maarssen		Canada
Moening Holstijn N.H.	Amerfoort	Winkens W.M.	Maarssen	Vandertill J.	Wyoming Ontario
Houter L.F.	Amsterdam	Veldhuizen G.J.	Maarssen	Verwey K.A.	Zoetermeer
Landegent J.G.J.	Amsterdam	Beek W.M. van	Meppel	Gerter A. de	Zuidwolds
Rooy J.C. de	Amsterdam	Mouthaan G.A.	Middelburg	Olsenroot J.A.	Alphen a/d Rijn
Heinrich H.	Amsterdam	Stinke G.	Middelburg	Schneider H.B.	Ameeloort
Tongeren M.D.J. van	Apeldoorn	Hesselberg-		Storn H.	Amhem
Hoogstraten F.	Apeldoorn	Pollencas J.T.	Noordwijk	America M.M.J.	Beek
Kramer S.	Arnhem	Sok E.	Nieuw Balinge	Kloef v. H.	Beek en Donk
Rietema E.H.	Assen	Solomonsoortian	Nieuw Balinge	Buogaart J.M.	Bergen op Zoom
Leenders J.	Assen	Roos J.A.F.M. de	Nijkerk	Kox J.	Beegyk
Geleedat J.	Bennekom	Olijhoek J.J.	Odijk	Elewout v. C.M.	Brada
Jacobs J.P.	Bergen op Zoom	Staal P.P.	Oostgast	Feddema F.A.M.	Calgary AB
Berg van den Berg J.	Berwick NB	Zwart P.R. de	Ooststarbeek	Janissen B.	Calgary AB
Vanderast C.	Blekenagraaf	Van E.	Oshawa Ontario	Tybosch W.	Den Bosch
Cocci H. ten	Bloomfield Hills MI		Canada	Smits L.	Den Duigen
Box A. v.d.	Borne	Both J.	Oud Beijerland	Balkom v. F.	Downview
Boot L.	Brielle	Raaymakers W.	Peterborough Ontario		Ontario
Koorelman B.	Brouwershaven		Canada		Etten-Leur
Bosch H.A.	Bussum	Tallemans T.	Peterborough Ontario	Ginneken v. P.	Geldrop
Bruijns J. de	Bussum		Canada	Verpagem T.	Gemert
Bakkerbosch M.	Capelle a/d IJssel	Dijkema T.J.	Port Hope Ontario	Donkers J.	Gemert
Cocci M.	Capelle a/d IJssel		Canada	Leehout v. J.	Hilversum
Puyk J.	Capelle a/d IJssel	Vissers H.A.	Raamsdonkveer	Keg J.C.	Hoensbroek
Schalen J.	Cuijk	Roloberry I.	Ridderkerk	Thijssen M.I.G.	Marnum
Ros A.	De Bilt	Geurts G. de	Ridderkerk	Hulleman J.	Maarssen
Meer C. v.d.	Dedeusvaart	Zevenbergen P.	Rijen	Muytjens J.G.	Maarssen
Wild P. de	Den Haag	Vliet G. van	Rijswijk	Hendriks G.	Oss
Loe A. Chr. v.d.	Den Haag	Kuiken I.	Rockwood Ontario	Gruneven v. A.	Rosendaal
Meesma L.A.D.F.	Diamen		Canada	Franken L.	Rosendaal
Toes D.J.	Diamen	Vandewetering G.	Rockwood Ontario	Lammens A.L.O.N.	Rosendaal
Beek O.Th. van der	Dranen		Canada	Nieuwlaet C.J.D.	Stat Michielsgestel
Wijncow A.I.	Dronen	Brandt J.G.	Rotterdam	Verwegen G.	Sittard
Oldenbeuving L.J.	Eda	Hoest A.B.C. ter	Rotterdam	Brouwers A.M.	Sittard
Meijer Th.	Eesergroen	Bink N.	Rotterdam	Veders W.	Stard
Kemende C. van	Eindhoven	Koning J.A. de	Rotterdam	Long de G.	Sen
Gorp B. VAN	Eindhoven	Burg C. van der	Rotterdam	Klijnen M.P.	Teebtingen
Meurs J. van	Eindhoven	Regt J. de	Rotterdam	Bartels T.	Tenray
Kroodama H.	Enschede	Swier P.	Rotterdam	Altenburg v. D.C.	Tilburg
Jager J.J.	Enschede	Wijk H. van	Rotterdam	Steenel v.-AA v.d. P.	Tweed Heads South
Kruisinga J.L.	Enschede	Dijk K. van	Rosendaal		NSW 2488
Arands H.	Enschede	Algera A.	Salt Lake City Utah	Peters F.	Uden
Kerkhof F.H.	Enter	Flink S.	USA	Hermus A.G.R.	Utrecht
Haasteren P.M. van	Etten-Leur	Ebell H.	USA	Vermoer M.	Valkenswaard
Hamstra A.	Geleen		USA	Steenwijk E.	Veendam
Koeling H.	Glen Williams Ontario	Bouterse A.J.	Schagen	Fleuren K.	Velzen
	Canada	Blokusa J.	Schaikham	Pieters H.	Wanste
Vanzochik J.	Haliburton Ontario	Draaisma J.	Sexbierum	Hogewoning C.G.	Wateringen
	Canada	Olijve B.	Smilde		
Beem J.	Hamilton Ontario	Hopman G.	Spakenburg		
	Canada	Duijst S.	Spakenburg		
Overs J.J.	Hardenberg	Oosting J.	Spier		
Greenwood H.	Haven	[onkman S.H.]	St. George Ontario		
Mayers L.J.	Heerlen		Canada		
Hulsman S.	Heinoord	Vanbrugge J.	Terneuzen		
Trip R.	Hekelingen	Pietersen A.J.	Terjeek		
Nielen J.L.	Hendrik Ido Ambacht	Sinzema C.	Uden		
Fuud van Olphen J. v.d.	Hillegom	Martijnissen A.	Ulvenhout		
Weerd J.A. v.d.	Hilversum	Kragten A.	Utrecht		
Gastel J.H. van	Hoogrifet	Hattum J. van	Utrecht		
Verboort M.A.E.	Huilbergen	Verwegen A.	Utrecht		
Aansen P.	Kelowna BC	Olijlogers A.	Veghel		
Banning A. v/o C.J. Postl	Kelowna BC	Mosselaar A. v.d.	Veghel		
Graaf G. de	Kelowna BC	Hees W. van	Veldhoven		
Schipper S.	Klosterveen	Box K. v.d.	Velp		
Bergema K.	Koudum	Overtig M.M.J.B.	Vernoo BC		
Brinkman H.G.	Krabbendijke	Poelstra H.	Vijfhuizen		
Hessels C.O.	Kraggenburg	Beersen P.W. van	Vlaardingen		
Sobokker J.J.	Krabbenburg	Goelen L.B. van	Vlaardingen		
Keutrop J.G.	Kudelstaart	Rijswijk	Vlaardingen		
Lutjens W.	Leek	Eikelenboom A. van	Vlaardingen		
Kramer H.	Leeuwarden	Bouman A.	Vlaardingen		

WIM'S MILITARIA'S
BOEK/FOTO/MILITARIA
EXPOS.
POSTBUS 6129
3002 AC ROTTERDAM
NETHERLANDS
TEL. 010 - 437 89 63

LEZERS SCHRIJVEN

Geachte Redactie

Yes, a surprise, a "Sobat kabar dari Negeri Australia" en wel de reden: Als oud-Indië-veteraan kreeg ik van een sobat in Holland wat boekjes toegestuurd, geschreven door een zekere Ant. de Graaff, die destijds dienst deed als hospik in Midden-Java -49-. Wel, zijn schrijven van "vergeten leger" stuitte mij wel tegen de borst - zo te zeggen -. Het liep de spuigaten uit, vandaar deze brief: o.a. in zijn boekje "Zeg Hollandse Soldaat" over instructies van het zuiveren van een kampong (Kamponghuis), etc. Als soldaat te klasse kreeg ik ook zo'n boeklet uitgereikt - zo dus niet alleen voor de officieren, zoals hij schrijft - het was **very usefull!** De Graaff spreekt dan van duizenden Tropentrappers die met trauma rondlopen in Holland - what Trauma? Kenapa?

Ik heb zelf veel patrouille gelopen waarbij wapenbroeders sneuvelden - o.a. een hinderlaag waarbij 7 jongens sneuvelden en één werd vermist - nooit teruggevonden. Dit was een con-vooi-overval op de weg tussen SoegiWaras en Pulau Pangging, Lemindor plateau, in de uitlopers van het Boekit Barisom gebergte in Zuid-Sumatra, een ideaal gebied voor hinderlagen en guerilla-oorlog. Maar meestal sneuvelden daar meer peloppers dan jongens van ons. So what? Het ging hard tegen hard! Het was nu eenmaal geen Zondagsschool-reünie! En de peloppers waren ook geen lieve jongens.

Het verschil met De Graaff en mij is: ik was daar vrijwillig heengegaan, dan neem je ook de consequenties. Wat mijn Indië-tijd betreft: **hartstikke Senang!**

Geen centje pijn, ik had het daar best naar mijn zin - "never a dull moment" - de zwartste dag was 18 mei 1950, toen wij in moesten schepen op de Waterman - Kembali (terug) naar Holland!

Ik vond het een mooi land en iedere soldaat die daar gediend heeft kan zijn hoofd hoog houden.

Ik heb in die tijd ook nog een dagboek bijgehouden, maar toen ik in 1952 emigreerde naar Australië kwam er nooit iets van om het te laten publiceren.

In ieder geval vind ik het noodzake-

lijk deze brief te schrijven om het een en ander recht te zetten, Wij hebben op eervolle wijze onze plicht gedaan en kunnen ons hoofd hoog houden.

Selamat malam!
Sobat C. van den Heuvel
11 Tumala ST
Buddina - 4515
Australia

Geachte Redactie.

De regering is uit haar slof geschoten. Indië-veteranen krijgen een eenmalige uitkering van f 1.000,-, als ze van 1938 tot 1962 hun dienstplicht hebben vervuld. Althans dat heeft de regering in een wat ondoordacht ogenblik laten weten.

Na een paar nachtjes slapen leek dit toch wel wat overdreven, f 1.000, jonge, jonge, dat is een hap geld. Laten we er maar f 1.000,- bruto van maken, dan vloeit er weer wat terug in de schatkist.

O, ja, nog een goed idee; Iemand met vijf jaar dienstplicht krijgt nu wel f 1.000,-, maar een ander met b.v. twee jaar krijgt dan natuurlijk f 400,-. Bruto wel te verstaan. De totale kosten zijn toch al zo'n kleine 80 miljoen.

Beste regering, wat doe je weer dom. Ik ben 71 jaar. Als je nog even een paar jaartjes had gewacht met de uitvoering had je misschien maar één miljoen nodig gehad en als je die dan verdeeld had onder de tien veteranen die er dan nog over zijn, dan hebben die tenminste nog een aardig bedrag. Want wat je nu doet is geen gebaar, maar een grimas, geen waardering, maar een belediging. Immers alleen het salaris wat we over die tijd misgelopen hebben is een veelvoud van die f 1.000,-. Er is veel fout aan deze regeling. Je kunt toch maar beter een hoge ambtenaar zijn die zijn werk niet goed gedaan heeft.

J. ten Hagen
Deventer.

Geachte Redactie

Met belangstelling heb ik het relaas van Anne Piersma in nummer 48 van Sobat gelezen.

Als 4-4 R.I.-er beleefde ik veel uit de periode mei 1947 - februari 1950 opnieuw. Omdat veel mensen van 4-4 en 4-1 R.I. het misschien leuk zouden vinden nog eens de door de genie provisoirisch aangebrachte noodbrug (gedeeltelijk op de bovenbouw van de originele brug) te zien, vindt u ingesloten een foto hiervan.



Voor ondergetekende, die de vrachtauto bestuurde van Lahat naar Pagar Alam was het een hachelijk avontuur.

B.J. Ruiters
Deventer.

De veteraan aan de immateriële kapstok

De Veteraan kan opgelucht ademen! Het is hem lang niet gegund een eigen positie als Veteraan in te nemen.

Maar er is iets veranderd in ons kleine wereldje van ons nationaal bewustzijn.

Het leger is inmiddels een aantrekkelijk brok presentatie geworden tot ver over onze grenzen. De inzet van Nederlandse militairen loopt voortaan via de Verenigde Naties en de NAVO. Met elkaar vormen ze een onderdeel van een wereldwijde inspanning voor orde en vrede. Inclusief alle consequenties die dat heeft. Tijdens de dienst en na de dienst. Als soldaat te velde en als afgezwaaide Veteraan.

Het is een projectie die er niet aan ontkomt ook andere veteranen te herkennen.

Met name de Indië-veteranen met hun geschiedenis van een halve eeuw. Nog niet lang genoeg om dood en begraven te zijn. En daarom een last voor de beleidmakers in Den Haag. Een last omdat ze daar heel de erfenis van ons koloniale verleden diep in de doelpot willen houden.

Het past Den Haag niet alsnog een prijs te hechten aan wat Nederlandse militairen van 1946 tot 1950 in Nederlands-Indië hebben gepresteerd. Het politieke beleid van die jaren is daar debet aan. Dat krijgt vandaag het etiket mee van voortzetting van het koloniaal regime. Onder dat regime is een militaire macht gevormd en ingezet met het doel Indonesië voor het Koninkrijk te behouden. Dat wordt niet met zoveel woorden uitgesproken, maar het sijpelt steeds weer door als zaken aan de orde komen uit die periode. Dat krijgt ook zijn neerslag als het om de militairen zelf gaat. Zij worden veel meer gezien als uitvoerders van dat beleid dan als slachtoffers ervan. De politieke mislukking komt in feite op hun hoofd terecht. Een ander beeld valt er niet te geven als teruggezien wordt op de jaren sinds 1950. Er is van regeringswege geen enkele poging gedaan iets van veteranenzorg van de grond te krijgen. Wel het tegenovergestelde. Jarenlang is elke poging van de kant van de oud-strijders om in rechten erkend te mogen worden, van tafel geveegd. In dat verband hebben we nog maar net achter ons dat met name staatssecretaris van Defensie Gmelich Meyling zich tot het uiterste verzet heeft dat er alsnog een premie beschikbaar zou komen voor de categorie militairen die het criterium van de vijf jaar niet hebben gehaald. Het is tenslotte de Kamer geweest die anders heeft beslist en de staatssecretaris het nakijken gaf. Er is reden voor daar nog een paar woorden aan te wijden. De genoemde staatssecretaris heeft in zijn herdenkingstoespraak in Roermond deze zaak nog weer aangevoerd. Ik beluisterde erin hoe hij zijn houding in deze alsnog wilde rechtvaardigen. Met de suggestieve woorden dat hij alle nadruk gelegd wilde zien op de immateriële waardering van het militaire gebeuren van toen en niet op de materiële kant. Hij wees daarbij op de erkenning van de Veteraan, op de monumenten en op de herdenkingen en de reünies. Het is een redenering die niet anders bedoeld kan zijn dan om van de nagelaten verplichtingen af te komen. Die immateriële zaken zijn immers door de jaren heen door onszelf, als mannen uit het veld, in leven geroepen en in stand gehouden. Alleen de Gravenstichting mag hier

een goed woord krijgen. De rest van de 'nagelaten betrekkingen' is verschoond gebleven van enige belangstelling, als het om de overheidsorganen gaat. Het moet de staatssecretaris duidelijk gemaakt worden dat de nagelaten materiële verplichtingen, ontstaan door de militaire dienstvervulling in Nederlands-Indië, in geen enkel verband staat tot het eerherstel dat nu langzamerhand gestalte gaat krijgen. Juist dat eerherstel dat zo uitermate getraineed is, die morele rehabilitatie, die moet het evenwicht gaan brengen waardoor ook de rechten van materiële aard alsnog gerealiseerd gaan worden. Het valt allemaal onder de ene noemer van wat vandaag aangeduid wordt als de erkenning van de Veteraan in zijn dienst voor land en volk. Het is natuurlijk helemaal geen probleem hoe dat aangepakt moet worden. Want de Nederlandse Veteraan van '45/'60 heeft zijn evenknie in de veteranen van de geallieerde strijdkrachten die voor onze bevrijding hebben gevochten. Dat was hun taak, zoals het onze taak was dezelfde opdracht uit te voeren tegenover Japan en voor onze rijksgenoten overzee. In dezelfde totale oorlog. Als onderdeel van het geallieerd opperbevel. In navolging van wat het hoogste gezag liet afkondigen op 7 december 1942 bij moede van Koningin Wilhelmina. Het is die strijd geweest die aan de hele expeditievaart macht van het Koninkrijk ten grondslag heeft gelegd. Dat we terugkijkende anders uitkomen, doet aan de feiten niets af. Als we het hele pakket van oorlogshandelingen in tact laten, kan er geen sprake zijn van een apart hoofdstuk Nederlands-Indië. Ook de bevrijding van die volken was geïntegreerd in de gezamenlijke inspanning om de as Berlijn/Tokio linaal uit te schakelen. Het Nederlandse aandeel erin was voorzien en de uitvoering ervan is op een voorbeeldige wijze nagelaten.

Ondanks de bezettingsjaren stond Nederland prompt klaar om zich op eigen verplichtingen te bezinnen en er valt niets anders van te verhalen dan dat het terzake van de Nederlands-Indische volken als een ereplicht is opgevat en ten uitvoer gelegd. Waar het in Nederland aan mankeert, is een terzake dienend veteranenbeleid. Een particulier ingesteld veteranenplatform is er het bewijs van. Domweg omdat niet op beleidslijnen teruggevallen kan worden. Het is immers nog zo dat in Den Haag op immaterieel denken wordt overgeschakeld zodra (nagelaten) materiële verplichtingen in het zicht komen. Zelfs onze dierbare monumenten ontkomen niet aan dat verwerpelijke denken. Ik dacht dat het tijd was om dat te signaleren. We kunnen onze mond nog open doen en hoe ongaarne ook, na loyaal gedane verplichting aandacht blijven opeisen voor de rechten die impliciet meekomen en even loyaal gerealiseerd behoren te worden. N. Padding.

Vriendelijk verzoek

Van de kinderen van Johan (Joop) Freddy Remeus (ex Sergeant-Majoor geweermaker) ontvingen wij het verzoek het overlijden op 27 juli 1996 (te Beverwijk) van hun vader in de kring van zijn sobats van weleer zo breed mogelijke bekendheid te geven, aan welks verzoek wij bij deze volgaarne voldoen. De kinderen van wijlen Joop Remeus (Joop knielend links op de foto) zouden het zeer op prijs stellen en erg erkentelijk zijn wanneer zij die zich op de foto herkennen contact zouden willen opnemen met: R. Remeus, van Weerden Poelmanstraat 90, 1945 TP Beverwijk



VERENIGINGSNIEUWS

Flevoland

Secr. Oevergriend 13,
1356 EA Almere.
Tel. 036-5318972.

Het is er dan toch van gekomen. Nadat de tegenwind eindelijk was gaan liggen, konden wij op 20 juli j.l. de "OPEN-DAG" van VOMI "FLEVOLAND" realiseren. Na een intensief offensief via pers, omroep Flevoland, kabelkrant, Almere TV etc., kwamen zelfs uit Lemmer de reacties binnen, hetgeen die dag resulteerde in een behoorlijke belangstelling en.... een aantal nieuwe leden! Helaas was Piet v.d. Bom door ziekte niet in staat het Passar-Malam gebeuren te realiseren, doch dit werd op voortreffelijke wijze waargenomen door Bert Wagenveld (al eerder bij ons) uit Barneveld. Na de opening en het welkom, in het bijzonder aan onze gasten, de delegatie van "SMARAGD-REIZEN" en Sobat Bert Wagenveld, kwamen enkele suggesties aan de orde voor een eventuele tocht, zoals het skûtsjesilen door sobat Ket, een vleugelboot/bustocht door sobat Kars, een gemeenschappelijke barbecue door sobat Harskamp. Natuurlijk zijn dergelijke evenementen te organiseren, echter alléén bij.... voldoende belangstelling. Een woord van dank ging uit naar Jos Hordijk, die, komende uit het topje van de N.O. Polder, Theo Vervaat in Lelystad oppikte, zodat Theo (pas geopereerd), ook op de "OPEN-DAG" kon zijn. Voor de tocht naar de Beekse Bergen was de belangstelling helaas nog te mager. Na nog een donatie-oproep aan de 70-jarigen voor 21 september werd een aanvang gemaakt met de feestelijke stormbaan. De hindernissen bestonden deze keer uit muziek, bingo, dia-presentatie over Indonesië, muziek, lunch, bingo, dia-presentatie, muziek, loterij, muziek en tevens einde officiële bijeenkomst. Om dit "stormbaan-tempo" bij en vol te kunnen houden, werden de inmiddels droge kelen regelmatig besprenkeld en gesmeerd. Een woord van dank gaat weer uit naar ons onvolprezen team van "BAR-NIMFEN", zij zijn mede verantwoordelijk voor een zéér geslaagde "OPEN-VOMI-DAG". Zo ook de delegatie van

"SMARAGD-REIZEN" en Bert Wagenveld!

Gezien de "leden-opbrengst", mede door deze "OPEN-VOMI-DAG" uit het dun bevolkte Flevoland, mogen wij zeker niet ontevreden zijn met dit resultaat. Het geeft de burger weer moed!

Verkenning-acties en besprekingen zijn af worden uitgevoerd, o.a. in Ruiten, Emmeloord en Dronten. Het is de bedoeling in de N.O. Polder een geschikte locatie te vinden, waar mogelijkheden zijn voor een "Nasi-hap", dia- of filmpresentatie, een Passar-Malam ketjil en redelijke consumptieprijs. Uiteraard willen wij niet het onderste uit de kan, maar zijn alert dat ook de smalste beurs aan zijn trekken kan komen. Begin september zijn er afspraken in Dronten. Er komt daar een nieuw ouderencentrum. Wij hopen op een gelijkwaardige relatie als onze "TANGSI KOLKZICHT" in Almere. Alhoewel wij in Flevoland geen kasernen-faciliteiten hebben, boft VOMI "FLEVOLAND" tot op heden met zijn "TANGSI KOLKZICHT", ons bin zééér zurig daarop!!! Hoewel Zeewolde niet zo ver van Almere ligt, is het toch de bedoeling binnen afzienbare tijd onze neus daar ook te laten zien. Tenslotte zijn wij bezig een echte "PASSAR MALAM" te realiseren op het bedrijventerrein Almere-de Vaart. Er komt daar een nieuwe hal en de eigenaar is zeer positief. Weer promotie voor VOMI ??? Wij doen ons best..... SELAMAT DJALAN.
Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68,
8303 EE Emmeloord.
Tel. 0527-616717.

Alhoewel sommige bestuursleden hun vakantie moesten onderbreken, zijn toch de werkzaamheden voor de vereniging weer begonnen. Op 15 augustus waren we aanwezig op de bestuursvergadering van de Stichting Indiëmonument Friesland teneinde gezamenlijk de organisatie voor de herdenking op 31 augustus op

te stellen. Op 19 augustus was weer de eerste bestuursvergadering na het zomerreces. Uw secretaris gaat nog even door met vakantie vieren, zodat "assepoester" u nog eens een verhaaltje vertelt.

Heel wat onderwerpen kwamen ter tafel en werden doorgesproken. De penningmeester kampt steeds weer met traag betalende leden. Ook konden er weer nieuwe leden worden geboekt en helaas waren er ook berichten van overlijden. Over de in behandeling zijnde toezegging van f 1000,- bruto als erkenning voor die dienstplichtigen die langer dan 2 jaar geënd hebben kwam een schrijven van een anonieme afzender binnen bij het bestuur met als bedoeling door een soort kettingreactie aan de Staatssecr. van Defensie duidelijk te maken dat dit een geringschattend gebaar was en derhalve veel ongenoegen veroorzaakte.

Als bestuur menen wij ons niet in te moeten laten met anonieme figuren die buiten onze bestaande organisaties om acties ondernemen en een ander voor hun karretje proberen te spannen, het werkt alleen maar averechts.

Wees open en eerlijk en mekker niet in het wilde weg. Uw organisaties doen hun best de zaken zo goed mogelijk te behartigen, vandaar o.m. ook deze toezegging. Maar of de uitvoering van het op gang gekomen veteranenbeleid altijd naar ieders wens en genoegen is, zal wel een schone droom blijven.

Het hoofdbestuur van VOMI-Nederland heeft voorlopig commentaar gegeven (Sobat 48). Deze vereniging is er voor om onze belangen te behartigen en eventueel het ongenoegen kenbaar te maken (lees art. "Obstinaat" in nummer 48).

De data van de regiobijeenkomsten zijn nu definitief en hier nogmaals vermeld met aanvang en locatie.

8 oktober: Bowling Noord-Friesland b.v. Tichelweg 2 te Oostrum.

19 november: Restaurant partycentrum v.d. Wal, Leeuwenburg 11 te Sneek.

14 januari 1997: Kerkcentrum 't Nije Huys, Burg. Falkenaweg 14 te Heerenveen.

11 februari 1997: Recreatiepark

Bloemketerp, Burg. J. Dijkstraweg 3 te Franeker.

Alle bijeenkomsten beginnen om 14.00 uur. Per regio krijgt men persoonlijk bericht, maar een ieder is vrij te gaan naar welke bijeenkomst hij wil. Noteert u alvast de datums en locaties.

De Algemene vergadering is gepland op 25 maart 1997.

Voor de jaarlijkse gezellige bijeenkomst is nog geen datum vastgesteld, dit i.v.m. het eventueel te vieren 10-jarig bestaan van onze vereniging. Ideeën en voorstellen voor het opstellen van een leuk programma neemt het bestuur gaarne in ontvangst. Dit geldt trouwens ook voor de regio-bijeenkomsten.

Wij vragen gaarne uw aandacht te willen geven aan onze zieke en invalide sobats, alsmede aan de nabestaanden van onze overleden sobats. Vol goede moed willen wij het nieuwe seizoen beginnen, met vriendelijke groet van uw bestuur.

I. de Jong, alg. adj.

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham,
De Kraan 60,
5056 EC Berkel-Enschot.
Tel./Fax 013-5333889.

NAJAARSPROGRAMMA

Nu de "zomer" op zijn eind loopt, beginnen onze activiteiten weer een aanvang te nemen en als eerste zullen wij op 17 september een middag-bijeenkomst houden in Veghol.

Eerst in het decembernummer zult u daarover een verslag kunnen lezen. Op 24 oktober a.s. houden wij een bijeenkomst in de zaal van "Boerke Mutsaers" te Tilburg.

Alle leden en niet-leden in de regio Tilburg hebben hiervoor een persoonlijke uitnodiging gekregen.

Heeft u geen brief ontvangen dan bent u toch welkom op deze middag; dit geldt ook voor leden buiten de regio Tilburg.

In november hopen wij een bijeenkomst te houden in de regio Eindhoven; ook hier worden weer de leden en belangstellenden persoonlijk uitgenodigd; let u verder op de aankondigingen in de dag- en weekbladen.



15 augustus 1996 Indië-monument Vught, bloemenpracht.

ONTHULLING MONUMENT VOOR DE GESNEUVELDEN IN VUGHT

Op 15 augustus j.l. is in Vught, onder grote belangstelling, een monument onthuld ter nagedachtenis aan de in Indië omgekomen militairen, afkomstig uit deze plaats.

Dit monument is tot stand gekomen door de inspanningen van ons lid Piet Peters, bekend van de rondleidingen die hij verzorgt in het v.m. concentratiekamp Vught.

Als oorlogsveteraan heeft hij zelf vele jaren geleden onder de manier waarop soldaten, die in Nederlands-Indië vochten, na terugkomst in het vaderland zijn behandeld.

"Het was mondje dicht en ophoepele", zegt Peters in een gedragen en emotionele toespraak.

"In de jaren zestig werden we zelfs van oorlogsmisdaden beschuldigd". Peters heeft een jaar lang gewerkt om zijn wens in vervulling te zien gaan. De gemeente gaf geld, het fonds E. van Rijkevorsel gaf geld, evenals vele particulieren.

Op de marmeren plaquette staan de namen van de drie gesneuvelden: J.H. van Laarhoven, J.L.M. Theunissen en J.P. Verbiezen.

Bij de onthulling sprak ook de burgemeester van Vught over het onrecht de Oud-Indiëgangers aangedaan. De vier zusters van J. van Laarhoven, nog jonge vrouwen toen hun jongste broer stierf, mochten het monument onthullen, waarna J. Leiwakabessy (ex-KNIL) de Nederlandse vlag mocht hijsen.

Tenslotte sprak Piet Peters de wens

uit dat elk jaar op 15 augustus een herdenking bij dit monument zal kunnen plaatsvinden.

Na afloop bood VOMI Noord-Brabant Oost in het nabij gelegen restaurant de deelnemers aan de plechtigheid een kopje koffie aan.

J. v.d. Ham, secr.

Noord-Brabant West

2e secr. Mevr. M.C.A. Looyen van Reusel, Cameedijk 1,
4706 EG Roosendaal.
Tel. 0165-560546.

BIJeenKOMST IN BERGEN OP ZOOM

Onze eerste bijeenkomst in het najaar. De opkomst was goed. In zijn openingswoord memoreerde onze voorzitter het overlijden van ons voormalig bestuurslid, de heer L. Jansen uit Oud Gastel, die hij een paar dagen voor zijn overlijden nog had bezocht. Alhoewel de heer Jansen al enige tijd ziek was, kwam zijn overlijden toch nog onverwacht. Voorts herdachten wij alle overleden sobats in stilte. Daarna deelde de voorzitter mede dat op 13 september a.s. een op het monument in de Parklaan in Roosendaal aangebrachte plaquette, met daarop de namen van de militairen uit de gemeente Roosendaal en Nispen, die in Indië zijn overleden, onthuld zal worden. De voorzitter deelde vervolgens mede

dat de heer Offerman zijn functie als sociaal commissaris van onze vereniging heeft neergelegd en dat wij hem bij een volgende gelegenheid zullen danken voor al datgene wat hij voor onze vereniging heeft betekend.

De volgende mededeling betrof de heer Ruijg, onze vice-voorzitter, die zijn functie per 1 september zal neerleggen en over zal gaan naar VOMI Noord-Brabant Oost. Ook de heer Ruijg kreeg waardering voor zijn diensten in het belang van VOMI Noord-Brabant West.

Ook de uit te keren f1000,- kwam nog even ter sprake, daarbij deelde de voorzitter nog mee dat hij een schrijven had ontvangen van het V.P., waarin werd voorgesteld de regering te vragen de f1000,- als netto bedrag uit te keren. Het antwoord is aan de politiek.

Ons bestuurslid J. Malipaard is reeds bezig gegevens te verzamelen ten behoeve van onze excursie in 1997. Hij deed hiervan verslag. Alles moet nog uitgewerkt worden en bij de ingang van het nieuwe jaar zullen hierover nadere mededelingen volgen.

Verder stond achter in de zaal een tentoonstelling van de 7 Dec. Div., die goed werd bekeken. Dank aan de heer Derksen.

De loterij werd weer in twee gedeelten gespeeld. Er waren weer leuke prijzen. Piet Bosselaar verzorgde de loterij en Jan van Dorst had weer voor de prijzen gezorgd. Aan beiden onze hartelijke dank. Wij kunnen terugkijken op een geslaagde middag.

IN MEMORIAM

Tussen 1 januari en 15 augustus hebben we helaas afscheid moeten nemen van een 7-tal van onze leden en wel met name van:

Mevr. C. Verbraak, Roosendaal

C. Balluijt, Dinteloord

J. van Sunderi, Etten-Leur

P. Oostvogels, Etten-Leur

P. Giesen, Etten-Leur

A. Wubben, Oudenbosch

L. Jansen, Oud Gastel (voormalig bestuurslid).

Mogen wij aan de nabestaanden de troost en sterkte toewensen met de verwerking van dit verlies. Laten wij hen niet vergeten.

VOORLOPIG PROGRAMMA VOORJAAR 1997

1. op woensdag 28 januari in Bergen op Zoom,

2. op woensdag 26 februari in Breda,

3. op woensdag 19 maart in

Zevenbergen,

4. op dinsdag 27 mei in Roosendaal,

5. op donderdag 24 april in Kruteland in zaal "Koch" de algemene ledenvergadering,

6. in juni vermoedelijk een excursie.

VERZOEK

Onze leden die gaan verhuizen worden vriendelijk verzocht hun nieuw adres met evt. een gewijzigd telefoonnummer tijdig door te geven aan de secretaris. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Mevr. M.C.A. van Looyen-Reusel

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink,
Kronenburgsingel 785,
6831 GP Arnhem.
Tel. 026-323328.

WIJCHEN

Op 22 augustus j.l. werd ander grote belangstelling van vele Indië-veteranen voor het gemeentehuis te Wijchen een gedenksteen onthuld ter nagedachtenis aan de Wijchense militairen die in de Oost hun laatste rustplaats vonden. Tijdens deze plechtigheid werd het woord gevoerd door de burgemeester van Wijchen, dhr. J.J.M. Franssen en Jan Dijkema, landelijk voorzitter van onze VOMI.

De Veluwe

Secr. J.J.C. Stramrood,
Binnenhof 36,
6715 DP Ede.
Tel. 0318-638160.

EEN PRACHTIGE DAG

Ter gelegenheid van de 85ste verjaardag van Z.K.H. Prins Bernhard waren er weer zeer velen naar Soestdijk getogen om het niet te missen, want het kan gelukkig nog.

De route er naar toe was goed aangegeven en voor het parkeren was er voldoende plaats. Daarna was het verzamelen geblazen, overal zag je borden met de naam van het onderdeel er op en die waren er veel. Ook de VOMI vanuit vele windstreken waren gekomen, ondergetekende

namens VOMI De Veluwe.

Op vier man na waren ze er allemaal van de VOMI Na het opstellen vertrokken we naar het grote terrein binnen de hekken en stelden we ons daar op in het opgegeven vak.

Toen de opening van het grote feest door Jhr. J.J.G. Beelaerts van Blokland, Brigade-generaal der Cavalerie b.d. Indrukwekkend toen de Prins en de Prinses het terrein opkwamen, de Prins het spreekgestoelte beklam en zoals altijd als één van de onzen zijn toespraak ten gehore bracht. Toch weer hopen op een volgende keer. Daarna zijn inspectie, staande in de jeep zoals altijd spontaan en met een blik van "we zijn er nog steeds", zoals vele jaren terug.

Bij de rondwandeling was het een drukte van je welste, met de Prins als middelpunt en vele bekenden er omheen. Het hoogtepunt was het defilé, dat was indrukwekkend. Ook de VOMI stapte goed langs de Prins. Ik kan wel stellen zoals een halve eeuw terug, hier was toch weer te zien de gebondenheid van de Sobats.

We hopen dat we dit nog lang mogen beleven. Meer dan twee duizend waren aanwezig van de echte Veteranen bij de grote leider van toen, wel wat ouder geworden maar nog steeds de Prins Bernhard. En wat is zo'n dag dan snel om, gelukkig was de zon er bij. Dat kan trouwens niet anders, ze horen bij elkaar, de zon en het Oranjehuis, zoals Prins Bernhard en zijn Veteranen van alle legeronderdelen, die voor het Vaderland hun beste krachten gaven en zij die bleven en zij die dit niet mochten beleven, sta er bij stil, al is het maar even.

Martin Karens

Zeeland

Secr. J. Kloet,
Veldzichtweg 4,
4456 RN Lewedorp.
Tel. 0113-612391.

OOST-INDIË-MONUMENT ZEEUWS-VLAANDEREN

Vrijdag 30 augustus j.l. te 14.00 uur is in de gemeente Terneuzen onder grote belangstelling een monument onthuld ter nagedachtenis aan de 33 gesneuvelde Zeeuws-Vlaamse militairen in voormalig Nederlands Oost-Indië en Nieuw-Guinea.

Dit ereteken is een initiatief van de speciaal daartoe opgerichte stichting Oost-Indië monument.

De overvolle Goede Herderkerk, waar voorafgaand aan de eigenlijke handeling een reeks toespraken werd gehouden, stond symbool voor de gevoelens die de positionele acties in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea nog steeds los maken. Misschien zijn er mensen die zich afvragen, waarom na zoveel jaren nog een monument. Uw aanwezigheid hier vandaag, met zeer velen, is het antwoord – aldus een emotionele stichtingsvoorzitter, dhr. Veerman.

Het heeft heel wat inzet gekost om dit monument tot stand te brengen. Het bedrijfsleven heeft gratis het materiaal ter beschikking gesteld. De technische school heeft het grotendeels vervaardigd. Een school heeft het geadopteerd voor het onderhoud. Burgemeester Drs. Barbé sprak namens de zeven gemeenten en memoreerde de inzet van militairen naar de Oost. Twijfel en plicht speelden parten, maar de mannen en vrouwen deden hun plicht. Na jaren bleek dat er veel onenigheid binnen de regering was. Dit alles moest gezien worden naar die tijd, 50 jaar geleden.

Verscheidene sprekers konden niet verbloemen dat ze nog steeds boos zijn op de houding van de overheid, toen en nu. Dominee Fluyt trok als twintigjarige sergeant mee met de 7 Dec. Div. overzee. Omdat het toen zo moest van de regering. En diezelfde regering heeft ons later laten vallen als een baksteen. Nog altijd is er van erkenning geen sprake. Premier Kok mag vorig jaar waarderende woorden hebben gesproken, hij heeft het wel daarbij gelaten.

Ds. Fluyt haalde daarbij fijntjes aan dat Nederland slechts een handvol Oost-Indië-monumenten heeft, die er zonder particulier initiatief nimmer waren gekomen. Ook in Zeeuws-Vlaanderen sprongen de gemeenten er pas op in, nadat de stichting had aangedrongen op subsidie, nadat bedrijven belangeloos de nodige materialen hadden toegezegd.

Nabestaande dhr. Scheffhout uit Kloosterzande bracht in dit verband naar voren dat de opstelling van de overheid en de bevolking na de periode '45-'62 diepe wonden heeft achter gelaten.

Dhr. Smoorenburg, voorzitter VOMI Zeeland, die sprak namens alle verenigingen van oud-militairen,

stelde dat nu, na 50 jaar, recht wordt gedaan aan diegenen onder onze kameraden die tijdens de vervulling van hun plicht ten opzichte van het Vaderland hun leven hebben gelaten. Hij memoreerde, dat de na ons komende generaties, net als wij nu, met opgeheven hoofd over de Indië-periode zullen terugdenken.

Het monument heeft een plaats gekregen aan de rand van een grasveld bij het zorgcentrum "Bachten Dieke". Het is een ontwerp van Jan Lantsheer en symboliseert een palissade, een versterkte omheining van gevlochten bamboe. Ze werden vaak rond kampings geplaatst, ter bescherming van de inlandse bevolking tegen overvallen. Tegen de sokkel zijn zeven plaquettes geplaatst, voor iedere gemeente één, waarop de namen van de gesneuvelde militairen zijn vermeld.

De symboliek van het gedenkteken geeft in het vlechtwerk – het z.g.n. bilik patroon – de hechte verwantschap, saamhorigheid en kameradschap weer van de in Indië dienstdoende militairen.

De sprekers werden met muzikale omlijsting afgewisseld door orgelmusiek en een koperensemble.

Na de toespraken werd naar het monument gewandeld. De onthulling van de gedenkplaat is verricht door een oud-militair en een nabestaande. Burgemeester Drs. Barbé van Terneuzen en zijn collega, dhr. Kruijze van Oostburg, droegen zorg voor de onthulling van de plaquettes van de gemeenten met de daarop vermelde namen van onze gesneuvelde kameraden. Deze bijeenkomst werd beëindigd met een krans- en bloemlegging door verschillende instanties, verenigingen en nabestaanden. Na afloop een receptie in zorgcentrum "Bachten Dieke", waarvan druk gebruik werd gemaakt.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Sect. J. Ausma,
Lisztstraat 117,
2551 TC Den Haag.
Tel. 070-3976413.

SECRETARIAAT

Zoals u wellicht hebt opgemerkt is in het voorgaande nummer als secreta-

ris van onze vereniging vermeld de heer Geurink van Zuid-Holland Zuid. Gelukkig is het een vergissing van de drukker (of van de redactie/red.) geweest, onze Jannes Ausma is nog steeds onze onvolprezen secretaris. Hij verzoekt u allen nogmaals adreswijzigingen, berichten van overlijden en overige secretariële berichten aan zijn adres, Lisztstr. 117, 2551 TC te Den Haag, te zenden en niet aan de ledenadministrateur, N. den Hollander, van VOMI-Nederland.

ACTIVITEITEN

Bij het lezen van deze Sobat is de viering van ons 10-jarig bestaan verleiden tijd en gaan we op naar het volgende lustrum. Ook de jaarlijkse herdenking in Roermond is dan geweest en we hopen dat daar weer veel van onze leden aanwezig zijn geweest. In het najaar van 1996 zijn de volgende activiteiten:

12 november in De Lier (regio 5) in het gebouw "het centrum" gelegen aan de Hoofdstraat.

December (datum nog niet bekend) in Valkenburg ZH (regio 3).

Leden in Regio 3 krijgen tijdig bericht over de locatie en datum.

Aanvang van de bijeenkomsten 13.30 uur.

In de volgende Sobat zullen de gegevens voor 1997 worden opgenomen.

MONUMENTEN

Daarover is weinig te vermelden. In Delft wil de realisering van een monument niet erg vlotten. We zijn wel steeds in gesprek met Gemeentelijke instanties maar tot het komen van een gedenkplaats wil het maar niet lukken. Jammer, 50 jaar geleden had de overheid niet zo'n moeite en lange tijd nodig met het regelen van onze uitzending naar het voormalig Ned. Indië. Maar we blijven volhouden, ook in andere gemeenten.

SOCIAAL COMMISSARIS

Onze Sociaal commissaris doet een oproep aan een ieder die een rolstoel over heeft, om dat aan hem te berichten. Mogelijk kan deze rolstoel dan ter beschikking worden gesteld aan een Sobat die pas uit een ziekenhuis komt en problemen heeft met zijn mobiliteit en zodoende toch aan het maatschappelijk verkeer kan blijven deelnemen.

PENNINGMEESTER

Het adres van de penningmeester is

gewijzigd. Het nieuwe adres is: Wingerd 5, 2285 JL Rijswijk. Telefoonnummer 070-3961998 en het gironummer 532172 zijn ongewijzigd.

W.G.L. Topée

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G. Geurink,
Oranjeaan 35,
3311 DH Dordrecht,
Tel. 078-6130180.

MONUMENTEN c.q. GEDENKSTENEN/PLAQUETTES

Toestemming verkrijgen voor het plaatsen van een gedenksteen of plaquette is dikwijls een moeizame en vooral tijdrovende zaak. Voordat een ingediend verzoek tot plaatsing afgerond is, hebben vele besprekingen plaats gevonden, zijn namen van gesneuvelden nagegaan om mogelijke vergissingen te voorkomen. Dan komt er een ontwerp op tafel, een kostenplaatje wordt gemaakt en voorgelegd aan de betreffende gemeente en dan is het wachten op de definitieve goedkeuring. Met een bijna tameloze en niet allatende persoonlijke inzet ijvert onze voorzitter, Ger de Jong, om behalve de plaatsen waar reeds een monument gerealiseerd werd, nu ook in de volgende gemeenten het licht op groen voor plaatsing van een monument te krijgen. Dit zijn de gemeenten Nieuwerkerk a/d IJssel, Vlaardingen, Kromstrijen, Liesveld, Albrandswaard (Rhoon en Poortugaal), Hardinxveld en last but not least Rotterdam. De praktijk in de afgelopen jaren heeft aangetoond dat het meestal meer dan een jaar vergt, voordat een aanvraag definitief rond is. Zoals reeds gezegd, een tijdrovende zaak. Als het dan eindelijk zover is, wordt met de gemeente een datum voor de onthulling vastgesteld, nabestaanden worden benaderd en uitgenodigd en een programma hoe de onthulling verloopt wordt uitgewerkt. Met het tot stand komen van reeds onthulde monumenten in de gemeenten Ridderkerk, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Schoonhoven, 's-Gravendeel, Capelle a/d IJssel, Alblasserdam, Binnenmaas, Sliedrecht en de nog lopende aanvragen in de eerder genoemde 7 gemeenten wordt uiting gegeven aan

één van de doelstellingen van de VOMI, n.l. het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea en/of aangrenzende zeegebieden.

ACTIVITEITEN SEIZOEN 1996/1997

De aankondiging in Sobat 48 voor de in 1997 te houden contactbijeenkomsten is in verband met de zomervakanties verschoven naar Sobat 50, die in december verschijnt. Hieronder een herhaling van de reeds geplande bijeenkomsten in de maanden oktober, november en december 1996: dinsdagmiddag 29 oktober, gebouw Laurens, Sinclair Lewisplaats 27, Rotterdam-Ommoord, woensdagmiddag 13 november, zalencentrum "De Til", Breestr. 1., Giessenburg, dinsdagmiddag 26 november, Rekreatiecentrum "De Staver", zaal "Het Priel", Olympiaweg 32, Middelharnis. Afgestemd op postcode ontvangen VOMI-leden in Zuid-Holland Zuid een schriftelijke uitnodiging voor het bijwonen van een contactbijeenkomst.

NIEUWJAARSRECEPTIE 1997

De inmiddels traditioneel geworden nieuwjaarsreceptie VOMI Zuid-Holland Zuid is vastgesteld en zal plaatsvinden op: dinsdagmiddag 7 januari 1997 in één van de zalen van de Meerweide, Grote Hagen 20, Rotterdam-IJsselmonde. Zaal open 12.30 uur. Aanvang 14.00 uur. NOTEER ALVAST DEZE DATUM!

H.C. Clasquin,
Zuid-Holland Zuid

Limburg

Secr.: L.C. Zéguers, Zonstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel.: 045-5454013

Bij het verschijnen van dit nummer zijn er, na de vakantie-periode, reeds weer een aantal activiteiten van onze vereniging achter de rug. Maar op het moment van het inzenden van deze copy lagen ze nog in het verschiet. Op de eerste plaats de Nationale Dodenherdenking te Roermond op 7 september. VOMI Limburg is ook dit

jaar gevraagd om hieraan medewerking in de vorm van een soort ordedienst te willen verlenen, hetgeen wij uiteraard ook weer toegezegd hebben, ofschoon dit toch niet de gemakkelijkste en zeer zeker niet de meest dankbare taak is. Er zullen weer legio vragen op ons afkomen om een zitplaats te bekomen. Het aantal zitplaatsen is echter zeer beperkt en alleen voorbehouden voor die mensen die in het bezit zijn van een daarvoor geldig plaatsbewijs. Zo is er bijvoorbeeld een tribune voor de nabestaanden en een voor de minder-validen. Voor ons als "ordedienst" is het dan ook niet eenvoudig om diegenen die niet in het bezit van een plaatsbewijs zijn steeds weer te moeten teleurstellen. Maar met nog geen 1.000 zitplaatsen kun je natuurlijk geen 16.000 mensen een plaats aanbieden. Wij hopen op begrip in deze van alle sobats. Ook twee contactbijeenkomsten (1 oktober in Sittard en 8 oktober in Harst), alsmede de eerste excursie naar de AWACS-vliegbasis in Teveren (5 september) behoren dan weer tot het verleden.

Voor ons liggen in ieder geval nog de bijeenkomsten te Holden (22 oktober, Café "Apollo"), te Weert (12 november, Café " 't Groene Woud") en te Echt (19 november, "Bruincafé").

Alle bijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en duren tot ca. 17.00 uur. De tweede excursie naar de AWACS-vliegbasis is de 14e november. De deelnemers hieraan dienen dan 's morgens om 9.00 uur aanwezig te zijn. Zij worden allen nog telefonisch benaderd.

Het beperkte aantal inschrijvingen heeft ons genoodzaakt de reis naar Normandië te verschuiven naar het voorjaar van 1997 (21 t/m 23 maart). De kosten verbonden aan deze reis bedragen ca. f 250,- per persoon, op basis van halfpension (2-persoonskamers). De prijs is gebaseerd op een deelname van 50 personen.

Vriendelijk verzoeken wij degenen die reeds hiervoor inschreven, middels een telefoontje naar een van de bestuursleden kenbaar te maken of hun inschrijving gehandhaaft blijft. Bij voorbaat onze dank voor Uw medewerking in deze.

In het decembernummer van de "Sobat" hopen wij U het activiteitenprogramma voor het jaar 1997 aan te kunnen bieden. Mocht U hiervoor nog suggesties hebben, laat het ons dan spoedig even weten.

Canada

Secr. D. Walinga,
12 Leacrest Street,
Bramalea,
Ontario, CANADA.
l8s 3k6.
Tel. (905)-457-8782.
Fax (905)-457-8929.

VOMI PICKNICK



Aan de lunch met o.a. lekkerbekjes, kroketten en haring uit de kantine van Maggie's Meat Market.

VOMI, de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers, afdeling Canada, hield haar jaarlijkse picknick in het fraaie Rockwood Conservation Park, evenals voorgaande jaren. De 230 leden, familie en vrienden gebruikten, na de openingswoorden van voorzitter Wim Wiersma en secretaris Donald Walinga, de lunch. Voor hen, die geen sandwiches meegenomen hadden, was er de witte kantine van Maggie's Meat Market uit Peterborough met kroketten, haring, lekkerbekjes, koffie en frisdranken. 'Het was een prachtige dag en de meesten gingen na de lunch onder de hoge bomen op hun tuinstoelen zitten. Deze Indië-veteranen, die allen zo om en nabij de zeventig zijn, praatte over hun kinderen en kleinkinderen; over de jaren doorgebracht op Java, Sumatra, Celebes en Nieuw-Guinea, en... over de 1000 gulden, die de Nederlandse regering in al haar goedheid aan het eind van dit jaar hoopt over te maken aan oud-strijders, die meer dan twee jaar in de Gordel van Smaragd hun niet altijd op de juiste manier klaargemaakte nasi-goreng en bami met de nodige op- en aanmerkingen naar binnen werkten. Er was een verloting en een

"conferencier". De vice-voorzitter maakte de prijzen bekend van de verloting. Het leek wel alsof er honderden gedoneerde prijzen waren, maar er was ook een hoofdprijs van twee vluchten naar Amsterdam. Een donatie van "Canada 3000". Deze gingen naar Harrie van de Wiel, een dienstplichtig soldaat van de lichting 1927. Hij bracht als lid van 4-7 R.I., in de jaren 1948-tot 1950, "Orde en Vrede" in en om de Zuid-Sumatraanse stad

Padang. Na zijn emigratie naar Canada begon Harrie in 1957 de "Van de Wiel Haulage Trucking Comp" in Whitney (Ont.) Sinds 1994 is zijn zoon Jack president en verdelen Harrie en zijn vrouw Riet hun tijd met fietsen, tennissen en golf en hebben zij voor de wintermaanden een condo in Florida. Uit Nederland (Oostereind, Friesland) kwam als gast de 77-jarige

Johannes de Haan, een voormalige cornet-speler in de Prins Bernhard Kapel. Hij was te gast bij zijn kapel-collega en wald-(french)hoornspeler Dick Riedstra (69), die al heel wat jaren geleden naar Canada emigreerde. Drie accordeonspelers, John Dartmans, Casey Gordijn en Larrrie van Lieshout verzorgden niet alleen de lunchmuziek maar waren ook 's middags te beluisteren voor hen die zich niet aan de "nature trail" wandeling gewaagd hadden. Secretaris Donald Walinga, die zoals andere jaren het merendeel van de picknick-organisatie op zich genomen had, kon de onderstaande nieuwe leden boeken:

Henk Jansen, 5e Bat. Grenadiers;
Jake (Jacobus) van den Broek,
verbindings Afdeling 7 Dec. Div.;
Jan Visser, Staf 3-13 R.I.;
Antonius Abels, 4-7 R.I.;
Ernst Hendrik Bron, 19 AAT.; Steve
Brandsma, 5-5 R.I., Ost. Cie.;
Martin van der Kruk, verbindings
Afdeling 7 Dec. Div.;
Peter Borsten, 4-9 R.I.;
Harrie van de Wiel, 4-7 R.I.;
Frank van der Giessen, 5e Inf. Bat.
van Heutsz.;
Jack Kuiken, 1-9 R.I.;
Henk Wilpstra, A. Div. 1-12 R.I.;
Dirk van Kampen, 3-12 R.I.;
W. Raaymakers, Mitr.
Bat. 3e Cie;
en donateur Willem den Brooijen.
Vomi CANADA HEEFT NU 255 LEDEN.

Reportage van Wim van Duyn



De zes Indië-veteranen zijn, van links naar rechts: Wim van der Heyden, 5-6 R.I., Midden-Java '48-'50; Tony Westelaken, 3-11 R.I., Midden-Java '46-'50; Jan Visser, Staf 3-12 R.I., Jakarta, '46-'47; Len Hassefras, 5-8 R.I., Palembang, '48-'50; Wiebe Terpstra, 4-2 R.I., Sibolga, '47-'50; Frank Opsteen, 5-11 R.I., Noord-Sumatra, '48-'50. (R.I. = Regiment Infanterie)

ONTHULLING INDIË- MONUMENT TE WIJCHEN

De onthulling van het monument op 22 augustus jongstleden, voor de in Indië gesneuvelde militairen, verliep, mede door de gunstige weersomstandigheden, vlekkeloos.

De belangstelling overtrof ieders verwachting

Burgemeester Dr. Franssen van de gemeente Wijchen hield een toespraak waarin hij verwoorde wat al zolang onder de nabestaanden leefde. Een plek om bij stil te staan, voor een bloem of een gebed, een monument waar zij recht op hebben. Nu is het dan zover.

Hij dankte de initiatiefnemer, "Gerrit Soetekouw" en de firma HENOS voor hun groots gebaar, het schenken van de steen.

De heer Dijkema, landelijk voorzitter van de VOML, vertelde over de moeilijke omstandigheden waaronder de soldaat van toen zijn werk moest doen. Wij hebben er niet om gevraagd, wij deden onze plicht. Met deze staan gedenken we de zesduizend kameraden die we daar achter hebben moeten laten. Hij dankte de initiatiefnemer en de gemeente Wijchen, maar ook de belangstellenden die in groten getale blijk gaven van hun meeleven (dit is Erkenning).



Het Batenburgskoor, onder leiding van Ad Verstede, zong vol overgave. Joop Kouwenberg declameerde het gedicht de viernamen op een heel bijzondere wijze. De trompettist J. van Beuningen maakte de plechtigheid stijlvol en blies het signaal "Taptoe" en het signaal "Voorwaarts". Burgemeester Dr. Franssen en Gerrit Soetekouw verrichtten de officiële

kranslegging. Nadat de vlaggen weer in top hingen gaf de ceremoniemeester V.E. van Hardeveld het sein voor het defilé. Nabestaanden die als eersten bloemen bij de steen legden (hun steen) waren ontroerd en dankbaar. Vele hoogwaardigheidsbekleders, zowel van het Rijk als de Gemeente volgden, waarna de stoet van verenigingen en alle belangstellenden langs het monument trok. Veel, heel veel bloemen werden er gelegd. Wijchen heeft weer een gouden bladzijde in zijn geschiedenisboek te schrijven.

Dank U Heer,
voor dat mooie weer.
Dank U God
alles verliep zo vlot.

Dank U Hogere Macht,
het heeft zoveel geluk gebracht.
Dank U engelen van nu en van toen,
dat "IK" dit mocht doen.

Na 50 jaar staan wij bij het graf,
van broer; vriend om wie je gaf.
Nu kun je bloemen leggen;
een stil gebedje zeggen.

Gerrit.



Onthulling gedenksteen door burgemeester Franssen en de heer J. Dijkema.